היינט 8 זייטען

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - נאַציאָנאַלע טעגליכע - צייטונג

Nr. 190 (1185 | Łódź, Wtorek 16 Sierpnia 1927 | פינפטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דינסטאג י״ח אב תרפ״ז. | Nr. 190 (1185

אדרעס פון רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

באַגראַבען לעבעדיגערהייט אַ לאָדזער יוד.

גרויזאַם ערמאָרדעט און בערויבט אַ לאָדזער יוד. הויזירער איז פּויזנער קאַנט.

פאַרשוואונדען געוואָרען מיט 5 וואָכען צוריק און איצט ערשט איז אַנטדעקט געוואָרען דאָס שוידערליכע פאַרברעכען.

(—) פאַרגאַנגענע וואָך האָט „נייער פאָלקסבלאַט" געבראַכט אַ נאָטיץ, אַז זייט 5 וואָכען איז אַוועקגעפאָהרען פון לאָדז אין פּויזנער קאַנט דער הויזירער מיט מאַנופאַקטור־סחורות שמואל יעגער און מ'האָט נישט געוואוסט, וואו ער איז אַהינגעקומען. איצט שטעלט זיך אַרויס, אַז יעגער איז ערמאָרדעט געוואָרען דורך באַנדיטען הינטער קעמפּנאָ (פּויזנער קאַנט). ער איז דורך די באַנדיטען באַגראָבען געוואָרען אויפ'ן פעלד און נאָר דורך אַ צופאַל איז דער דאָזיגער אכזריות'דיגער מאָרד אַנטדעקט געוואָרען. די אומשטענדען פון מאָרד זיינען פאָלגענדע:

דעם 4 טען יולי איז אַרויסגעפאָהרען פון לאָדז, ווי געוועהנליך, אין קעמפּנער פּאָוויאַט דער הויזירער שמואל יעגער. ער האָט מיטגענומען מיט זיך עטליכע שטיקלעך מאַנופאַקטור־סחורה און עטליכע פאַרטיגע אַנצוגען. די ערשטע 2 טעג איז יעגער אַרומגעגאַנגען איבער די דערפער און אַ טייל פון דער סחורה פאַרקויפט. דעם 6. יולי האָט יעגער'ס אַ קוזין פון קיליגסקי־גאַס אין לאָדז געזעהן שמואל'ן אין דאָרף דאָמאַנין, הינטער קעמפּנאָ. שמואל האָט דערצעהלט זיין קוזין, אַז ער האָט שוין פאַרקויפט אַ טייל פון זיין סחורה און האָט ביי זיך 230 זלאָטעס. פון דעמאָלט אָן איז יעדע שפּור פון שמואל יעגער פאַרלוירען געגאַנגען. אַלע באַמיהונגען צו באַקומען, וועלכע ס'איז ידיעה וועגען איהם האָבען זיך נישט איינגעגעבען.

שמואל'ס שוועסטער, וועלכע איז אָנגעשטעלט ביי כעלמינסקי אויף אַגראָדאָוואַ 8 איז געוואָרען שטאַרק אומרוהיג און צוזאַמען מיט איהר בעל־הבית'טע פרוי כעלמינסקאַ האָט זי אָנגענומען מיטלען צו דערוויסען זיך עפּעס וועגען איהר ברודער. פרוי כעלמינסקאַ האָט זיך געווענדעט צום היגען אויספאָרשונגס־אַמט און טעלעגראַפירט צו דער פּאָליציי־קאָמאַנדאַ אין קעמפּנאָ. דעם 9. אויגוסט איז אָנגעקומען אַ טעלעגראַמע פון דער קעמפּנער פּאָליציי, אַז וועגען איינעם מיט'ן נאָמען שמואל יעגער ווייסט מען דאָרט גאָרנישט.

די פאַמיליע פון שמואל יעגער איז געוואָרען אינגאַנצען פאַרצווייפעלט, אָבער נישט געוואוסט וואָס ווייטער צו טון. ערשט פאַרגאַנגענעם פרייטאָג איז אָנגעקומען אַ ידיעה פון דער קעמפּנער פּאָליציי צו דעם היגען אויספאָרשונגס־אַמט, אַז אין דאָרטיגען וואַלד איז געפונען געוואָרען אַ הרוג אָהן שום דאָקומענטען. צוליב דער טעלעגראַמע, וואָס די קעמפּנער פּאָליציי האָט באַקומען פון פר. כעלמינסקאַ אין לאָדז, איז געווען אַ חשד, אַז דער הרוג איז נישט קיין אַנדערער ווי שמואל יעגער. די קעמפּנער פּאָליציי האָט אויך אַרויסגעפאָדערט עמיצען פון יעגערס משפּחה, כדי צו דערקענען דעם ערמאָרדעטען.

די שוועסטער פון ערמאָרדעטען איז צוזאַמען מיט איהר באַקאַנטען ה' יאַסקאָוויטש גלייך אַוועקגעפאָהרען קיין קעמפּנאָ און דאָרט ווירקליך דערקענט אין דעם דער'הרג'עטען איהר ברודער שמואל יעגער. דער קערפּער פון ערמאָרדעטען איז געווען שוין אַזוי צופוילט און צולעגט, אַז מיט גרויסע מיה האָט מען איהם געקענט דערקענען. די קרובים פון יעגער'ן האָבען זיך דאָרט דערוואוסט פאָלגענדע פּרטים, ווי אַזוי דער מאָרד איז פאָרגעקומען.

אין דער נאַכט פון 7־טען אויפ'ן 8־טען אויגוסט איז פאָרגעקומען אַ באַנדיטען־אָנפאַל אויפ'ן גוט בעזיצער פּאָספּושאַק פון דאָרף אָסטראָוויעץ, קעמפּנער קרייז. דער אָנפאַל איז נישט געלונגען און די אָנפאַלער זיינען אַרעסטירט געוואָרען. בעת דער רעוויזיע, וועלכע איז אַדורכגעפיהרט געוואָרען ביי די אַרעסטירטע זיינען געפונען געוואָרען עטליכע רעשטלעך מאַנופאַקטור־סחורות. אויף דער פראַגע פון וואַנען ס'קומט צו זיי מאַנופאַקטור־סחורה האָבען די פאַרהאַלטענע באַנדיטען נישט געקענט געבען קיין קלאָרען ענטפער. ביידע אַרעסטירטע זיינען אָפּגעפיהרט געוואָרען קיין קעמפּנאָ און דערווייל איינגעזעצט געוואָרען אין דאָרטיגען אַרעסט. ביינאַכט האָט דער אַרעסט־וועכטער צופעליג געהערט, ווי ביידע אַרעסטאַנטען רעדען וועגען עפּעס אַ מאָרד. די אַרעסטאַנטען זיינען גענומען געוואָרען אונטער אַ קרייץ פערהער און ענדליך האָבען זיי דערצעהלט, אַז די רעשטלעך מאַנופאַקטור סחורות האָבען זיי באַקומען פון זייערע חברים ווראָבעל אין סקושיטעק, וועלכע האָבען די סחורה צוגערויבט ביי אַ יודישען סוחר און דעם סוחר דער'הרג'עט.

תיכף זיינען אַרעסטירט געוואָרען די צוויי פאַרברעכער ווראָבעל און סקושיטעק און זעהענדיג, אַז זיי זיינען שוין סיי־ווי־סיי אַריינגעפאַלען און די פּאָליציי ווייסט שוין וועגען דער גאַנצער געשיכטע, האָבען זיי זיך מודה געווען אין מאָרד איבער שמואל יעגער און דערצעהלט פּרטים ווי אַזוי דער מאָרד איז דורך זיי אויסגעפיהרט געוואָרען.

דעם 7. יולי האָבען די באַנדיטען געזעהען דעם הויזירער שמואל יעגער אין דאָרף דאָמאַנין. זיי זיינען צו איהם צוגעגאַנגען און איהם געזאָגט, אַז זיי ווילען קויפען סחורה נאָר זיי האָבען ביי זיך נישט קיין געלד. יעגער האָט דעריבער מסכים געווען מיטצוגעהן מיט די קונים אין נאָהענטסטען דאָרף. געהענדיג איבער'ן פעלד האָבען די באַנדיטען איהם אָנגעכאַפּט ביים האַלז און איינער פון זיי האָט יעגער'ן דערלאַנגט עטליכע שטאַרקע קלעפּ מיט אַ האַלץ פון אַ קאַסטן. ווען יעגער איז געפאַלען אָהן באַוואוסטזיין, האָבען די באַנדיטען איהם צוגענומען 230 זלאָטעס, וועלכע ער האָט ביי זיך געהאַט און דאָס פּעקעל סחורה.

ס'איז געווען העלער טאָג און די אָנפאַלער האָבען מורא געהאַט, אַז מ'זאָל נישט באַמערקען זייער שטיקעל אַרבייט. האָבען זיי אָבגעטאָן אַזאַ אכזריות'דיגע טאַט. זיי האָבען אויף דער שנעל אויסגעגראָבען אַ גרוב און דעם פאַר'חלש'טען יעגער לעבעדיגערהייט באַגראָבען. צו פאַרשווערען די אויספאָרשונג האָבען די באַנדיטען דעם דער'הרג'עטענס דאָקומענטען און וועקסלען פאַרגראָבען אין אַן אַנדער אָרט.

די פּאָליציי איז גלייך אַוועק צוזאַמען מיט די באַנדיטען אויפ'ן אָרט, ווי זיי האָבען אָנגעוויזען און דאָרט איז ווירקליך געפונען געוואָרען דער טויטער קערפּער פון שמואל יעגער. דאָגעגען די דאָקומענטען און וועקסלען זיינען נישט געפונען געוואָרען. די פּאָליציי איז זיך מטער, אַז עמיצער האָט די דאָקומענטען און וועקסלען געפונען.

די באַנדיטען זיינען געשלאָסענע אין קייטען אָבגעפיהרט געוואָרען אין טורמע. מיט'ן טויטען קערפּער האָט זיך פאַרנומען די פּאָליציייאישע מאַכט.

בעת אַ רעוויזיע אין די וואוינונגען פון די באַנדיטען זיינען געפונען געוואָרען 14 רעשטען מאַנופאַקטור־סחורה און 2 אַנצוגען וואָס האָבען געהערט צו שמואל יעגער. די באַנדיטען האָבען זיך פאַרטיידיגט דערמיט וואָס זיי האָבען דעם מאָרד אויסגעפיהרט צוליב נויט און אַרבייטסלאָזיגקייט.

דער טויטער קערפּער איז אָפּגעפיהרט געוואָרען קיין קעמפּנאָ און נאָך ביז היינט איז נישט פאָרגעקומען די לויה, ווייל מ'וואַרט אויף אַן אויספאָרשונגס־קאָמיסיע, וועלכע דאַרף קומען פון פּויזען.

מיט דער לויה וועט זיך באַשעפטיגען די דאָרטיגע יודישע געמיינדע.

שמואל יעגער איז אַלט געווען 28 יאָהר. ער שטאַמט פון ווישליק, פּינטשעווער קרייז. ער איז געווען דער שפּייזער פון זיין טויב־שטומער מוטער און פון זיינע שוועסטער. דער דאָזיגער מאָרד האָט אויף אַלע פּויזנער „פאָהרער" און אויף אַלע באַקאַנטע פון יעגער'ן געמאַכט אַ שטאַרקען רושם.

„ברעמען" איז צוריקגעקומען

איידער אומצוקומען, האָבען די לופט־פליהער בעשלאָסען זיך אומצוקעהרען.

דעסאַו, 15. (ספּ. טעל.) היינט 4.20 האָט די לופט־שיף „ברעמען" אויסגעשטיגען. צוליב דעם, וואָס ס'האָט געהערשט אַ געוואַלדיגער שטורם, האָבען די פליהער געפונען פאַר צוועקמעסיגער זיך אומצוקעהרען. די גאַנצע נאַכט האָט געהערשט אַ שטאַרקער מערב־ווינד. צוליב'ן שווערען נעבעל האָבען זיי זיך נישט געקענט הויך אויפהויבען און די גאַנצע צייט ריזיקירט זיך צו צוקלאַפּען. אַ גאַנצע נאַכט האָבען די פליהער נישט געקענט זיך אָריענטירען, צי זיי געפינען זיך אויפ'ן ים, צי זיי פליהען איבער דער יבשה.

ערשט אינדערפריה האָבען זיי דערזעהען, אַז זיי געפינען זיך איבער אירלאַנדיען. דערווייל האָבען זיי באַמערקט, אַז די זאַפּאַסען פון בענזין וועלען בשום אופן נישט זיין גענוג אויפ'ן גאַנצען וועג ביז אַמעריקאַ און האָבען בעשלאָסען זיך צוריקצוקעהרען.

סאַקאַ הונגערט ווייטער...

לאָנדאָן, 15. (אַמ״ע). סאַקאַ הונגערט שוין 29 טאָג. טראָץ דער אויפפאָדערונג פון זיין פרוי און קינד וויל ער דעם הונגער־שטרייק נישט איבעררייסען.

ער איז אַזוי אויסגעשעפּט, אַז ער קען זיך נישט באַוועגען אָהן זייטיגער הילף.

רעסטאָראַן „METROPOL"
מאַניושקי 1, טעלעפאָן 11-04
היינט און טעגליך פון 7 ביז 11 אין אָוונד
אָוונט־ברויט פון 3 געגג 2 זל.
טעגליך אַרטיסטישע אויפטריטען און דאַנסינג

יור. י. אינפעלד
42 וואָסכאָדניאַ 42

נייעסטע און מאָדערנסטע שייטלען
ווי אויך פּאַלקעס און האַלבע פּאַלקעס
פון פּרימאַ איטאַליענער האָר, גוטע אויסאַרבייטונג, רעעלע באַהאַנדלונג, באַקומט מען קאַמיענאַ 5, 2־טען הויף לעצטען איינגאַנג, 2. שטאָק ביי פּאָרושצקי.

קאַליגראַף בערמאַן
וואוינט יעצט אויף זאַחאָדניאַ 19, פראָנט 1 שטאָק.
און לערנט שעהן און שנעל שרייבען אין 15 לעקציעס אויך גוט אַ יודישען בריף אין פערלויף פון אַ חודש.

די 8־קלאַסיגע גימנאַזיע
מיט רעגירונגס־רעכט
„בית־אלפנא"
60 צעגעלניאַנאַ 60
810
נעמט אָן שילער אין די פּאַראַלעל־קלאַסען און אין אַלע קלאַסען.
די קאַנצעלאַריע איז אָפען יעדען טאָג פון 10 ביז 1.
פאַר אָנפאַנגער איז פאַראַן אַ ספּעציעלער „גן־ילדים".

ווידער אנטי-יודישע עקסצעסען אין רומעניען

מש־ער גאוויק. 15 (טעלעגראפיש דורך י.ט.א.) א באנדע רומענישע כוליגאנעס איז באפאלען אין צוג וואס קורסירט צווישען די קוראָרטען דארנא-וואטרא און יאקאבעני די יודישע פאסאזשירען און זיי מורא'דיג געשלאגען.

איינינע פון די געשלאגענע יודען זענען שווער פארוואונדעט געוואָרען.

אין קוראָרט דאָרנא-וואטרא גופא האבען 30 כוליגאנעס אין משך פון עטליכע טעג פסדר טעראָריזירט די יודישע קור-געסט און זיי געשלאגען.

די ליטווישע רעגירונג פערשפרעכט א סוף צו מאכען צו די אנטי-יודישע עקסצעסען.

קאָוונע. 15 (טעלעגראפיש דורך י.ט.א.) אין א געשפרעך מיט'ן פאָר-שטעהער פון דער „יודישער שטימע" האט דער ליטווישער פרעמיער וואָלדע-מאראס ערקלערט, אז די ליטווישע רעגירונג וועט אנגעהמען אלע מיטלען א סוף צו מאכען מיט די אנטי-יודישע עקסצעסען און די שולדיגע וועלען שטרענג בעשטראפט ווערען.

יודישער טעאטער אין לאנדאָן ווערט צוריק געעפענט.

לאנדאָן, 15 (סע. טעל.) דער „פאַ-וויליאָן-טעאטער", דער איינציגער יודי-שער טעאטער אין גאנץ ענגלאנד, וועל-כער איז מיט איינינע מאָנאטען צוריק געשלאָסען געוואָרען, וועט צוריק אָנ-הייבען שפּילען יודישע פיעסען.

אליע דעם טומעל, וואס די יודישע בעזעלשאפטליכע מיינונג האט אויפגע-הויבען ארום דער שליסונג פון דעם טעאטער, איז מעגליך געוואָרען, אז דער טעאטער זאל צוריק אָנהייבען שפּילען יודיש. די ערשטע יודישע פאָרשטעלונג וועט געגעבען ווערען דעם 5-טען נאָ וועמבער.

די אנטרעפּריזע האט איבערגענומען דער בעקאנטער ארטיסט יאָזעף קעסלער. צווישען די שוין-אנגאזשירטע ארטיסטען געפינען זיך די: לאָדוער בעקאנטע ארטיס-טין רות רענע, וועלכע האט בזמן איהרע פאָרשטעלונגען געהאט אין לאָנדאָן גרויס ערפאָלג און דער לאָדוער מוזיקער ה' דוד בייגעלמאן.

דער אנטייל פון די יודען אין דער דייטשער פינאנץ-וועלט.

בערלין. (י.ט.א.) אין צוזאמענ-האנג מיט דער פארשפרייטער בעהויפ-טונג וועגען יודישען איינפלוס אין די פיהרענדע דייטשע פינאנץ-אינסטיטוציעס שטעלט פעסט ה' האנס פריסטער אין לעצטען נומער פון דער צייטשריפט „דער מאָרגען" אויפ'ן גרונד פון פאַק-טישע בעווייזען, אז די דאזיגע בע-הויפטונגען זענען שטארק איבערגע-טריבען אָדער זענען בכלל אומבעגרינ-דעט.

די גרויסע אקציען באנק אין דייטש-לאנד זענען בעהערשט דורך די אקציאָ-נערען. וואס שייך דער צאָהל יודישע דירעקטאָרען אין די גרויסע באנק איז זי אויך מייסטענס נישט בעדייטענד.

אין דער דייטשער באנק געפינען זיך צווישען אכט דירעקטאָרען 3 יודען. אין דער דיסקאָנטאָ-געזעלשאפט. אויף 9 באנק-אינהאבערס 3 יודען, און דער קאָמערץ-באנק אויף 8 דירעקטאָרען 2 יודען, ביי דרעזדנער באנק – אויף 8 איגהאבער 1 יוד, אין דער בערלינער האנדעלס-געזעלשאפט אויף 5 אייגענטי-מער 3 יודען, ביי בלייכרעדער פון 9 אינהאבער קיין איינציגער יוד, אין דער מיטעל-דייטשער קרעדיט-באנק פון 2 דירעקטאָרען 1 יוד, אין דער מענ-דעלסאָן-באנק פון 7 אינהאבער 3 יודען, אין דער פערקעהר-קרעדיט באנק פון 3 דירעקטאָרען 1 יוד, אין דער רייכס-באנק, אין דער רענטען-באנק-קרעדיטס-אנשטאלט, אין דער זעירא-צענטראלע און אין דער פרייסען קאסע – קיין איין יוד. דאס גלייכען זענען די פּראָ-קורענטען אין די גרויסע דייטשע בענק מייסטענס קריסטען און פון אַרישער אפשטאמונג.

דער מחבר פון ארטיקעל קומט צום בעשלוס, אז דער אַזוי-גערופענער יודי-שער איינפלוס אויפ'ן דייטשען געלד-מאַרק איז איצט פערהעלטניסמעסיג קליין.

קינסטלער מינקאָווסקי געקומען קיין ווארשא.

ווארשא, 15 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) דאָ איז היינט אָנ-געקומען דער בעריהמטער יודישער קונסט-מאָלער מאָריצי מינקאָווסקי, וועל-כער האט געהאט אַן אויסשטעלונג פון זייגע בילדער אין באַדען-באַדען. דער קינסטלער וועט פערבריינגען אין פּוי-לען עטליכע וואָכען.

אָבגעשטעלט די אונטערשטיצונגען פאר ארבייטסלאָזע אין א"י.

ירושלים, 15 (טעלעגראפיש דורך יט"א) די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האט בעשלאָסען אָבצושטעלען דאס אויסצאָה-לען די אונטערשטיצונגען פאר ארבייטס-לאָזע אין ירושלים, חיפה און עפולה. אנשטאָט די שטיצע וועלען אָרגאַני-זירט ווערען צענטראלע ארבייטען.

דאס אויסצאָהלען שטיצע וועט נאָך דערווייל פאָרקומען אין תל-אביב, וואו זי וועט אויך ביסלעכווייז רעדוצירט ווערען.

פראנצויזישע, איטאליענישע און אמעריקאנער סאציאליסטען דריקען אויס זייער סימפאטיע דער א"י-ארבייטערשאפט.

פּאַריז, 15. (סע. טעל.) שבת ביינאכט האט די פּאַריזער גרופּע „פּועלי ציון" איינגעאָרדנעט אין דעם פראנ-צויזישען זשורנאַליסטען-הויז א באנקעט לכבוד די ארץ-ישראל חברים. נאָך דעם פריהשטיק האט דער פּאָרזיצענדער פון באנקעט. דער בעוואוסטער סאציאַליס-טישער טוער זשאן לאָנגע (אַן אייניקעל פון קאַרל מאַרקס) בעגריסט די געסט די ה"ה בן-צבי, רחל ינאית און אר-לאָזאָראָוו. אונטערשטרייכענדיג די פּר-טע סימפּאַטיע צו דער א"י-ארבייטער-שאַפט מצד דער גאנצער סאציאליסטי-שער וועלט און בפרט מצד די 3 סעק-ציעס, וואס בעפינען זיך אין דאזי-גען זיך אין דאָזיגען באנקעט, ווי די פראנצויזען, איטאליענער און אמע-ריקאנער.

דאס ווארט בעקומט נאכדעם ה' בן-צבי, וועלכער שילדערט די לייסטונגען פון דעם יודישען ארבייטער אין ארץ-ישראל און זיין איבערגעבענהייט די אידעאלען פון נאציאנאלען ווידערגע-בורט און סאציאלער גערעכטיגקייט.

א וויציגע רעדע האלט דער פיהרער פון די איטאליענישע סאציאליסטען טוראטי, וועלכער זאגט, אז די איטא-ליענישע סאַציאַליסטען קענען אצינד בעזונדערס מיטפיהלען די יודען. אויף וויפיל זיי אליין ליכטען אַפ גלות, אויף וועלכען מוסאָליני'ס ממשלה האט זיי פער'משפּט. ער ווינשט די א"י חברים ערפאָלג אין זייער סאָציאליסטישער אַרבייט און דריקט אויס די האָפנונג צו בעזוכען אינגיכען א"י.

רחל ינאית ערגאנצט די רעדע פון ה' בן-צבי, בארט וועגען דער אַרביי-טער-פרויען-בעוועגונג.

נאָך דער שלוס-רעדע פון ה' יארבלום, וועלכער דאנקט די אנוועזענדע געסט, פערברענגט נאָך דער עולם אין א גע-מיטליכען שמועס וועגען פערשידענע א"י-ענינים. אין דעם שמועס האבען זיך בעטייליגט די איטאליענישע סאָצ. דעפּוטאטען לאַבריאָלי און טרעוועס, די פראנצויזישע זשורנאליסטען זייעראס, לואי לעווי, דער אמעריקאנער אַרביי-טער-פיהרער שלעזינגער און אנד. בע-גריסונגס-בריף זענען ערהאלטען געוואָ-רען פון לעאָן בלום, סאָציאליסטישען בעלגישען דעפּוטאט סיעראָר און אנד.

תל-אביב פראטעסטירט

געגען אויספיהרען דעם טויט-אורטייל איבער סאקא און וואנזעטי.

ירושלים, 15 (טעלעגראפיש דורך יט"א). דער שטאָדט-ראט אין תל-אביב האט ארויסגעשיקט א פראָטעסט-טעלע-גראמע צום פרעזידענט קולידוש געגען דעם טויט-אורטייל איבער סאקאָ און וואנזעטי. דער שטאָדט-ראט פאָדערט צו בעפרייען די אומשולדיגע פּרעס-טירטע.

גלייכצייטיג האט דער שטאָדט-ראט פראָטעסטירט געגען דעם פערפאָלגען ציוניסטען אין ראטען-רוסלאנד.

ארכעאלאגישע אויסגראבונגען אין ארץ-ישראל.

ירושלים, 15 (טעלעגראפיש דורך י.ט.א.) בזמן די אויסגראבונגען נעבען דעם אַזוי-גערופענעם גאָלגאָטאַ-בארג, וואס געפינט זיך צווישען תל-אביב און פּתח תקוה, האט מען אנגעטראָפען אויף רעשטלעך פון שטאָט-מויערען און טוירען. מ'איז זיך משער, אז די מויערן שטא-מען נאָך פון אבֿרהם אבֿינו'ס צייטען.

אנגעהויבען די עלעקטריפיקאציע-ארבייטען ביים ירדן.

ירושלים, 15 (טעלעגראפיש דורך י.ט.א.) דאָ האבען זיך אנגעהויבען די עלעקטריפיקאציע-ארבייטען לויט'ן פלאן און אנפיהרונג פון אינזש. רוטענבערג. די ארבייטען קומען איצט פאר נעבען ירדן און ס'זענען שוין בעשעפטיגט 165 יודישע ארבייטער.

ווי אינזש. רוטענבערג פערזיכערט, וועלען בקיוב די ארבייטען פערברייטערט ווערען און ס'וועלען בעשעפטיגט ווערען פון 1000 ביז 1500 ארבייטער.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערען, נאז, האלז-און לונגען-קראנקהייטען.

קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 27-31

שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לאָטשנוצע וגערושער 17 פון 10—11 און ו.ט. פון 2—3

ארץ-ישראל און דער פעלקער-בונד

בעריכט פון דער מאנדאט-קאמיסיע צום פעלקער-בונד-ראט.

באזעל. (י"א). ווי מיר האבען שוין בקיצור מיטגעטיילט, האט די מאנדאט-קאמיסיע ביים פעלקער-בונד פערעפענט-ליכט דעם בעריכט פון איהר לעצטער סעסיע. מיר ברענגען איצט בנוגע דעם בעריכט וואס איז נוגע ארץ-ישראל.

אינ'ם דאזיגען בעריכט זאגט ערויס די מאנדאט-קאמיסיע אהר צופרידענ-הייט מיט דער פערוואלטונג פון דער ענגלישער מאנדאט-מאכט אין ארץ-ישראל אין דער אלגעמיינער הקדמה צום בע-ריכט ווערט געזאגט, אז די קאמיסיע איז אויך צופרידען מיט דעם בעריכט פון דער מאנדאט-מאכט וועגען די פאר-שריטען אין דער לאקאלער אויטאָ-נאמיע. אבער אין קומענדען יאהר בע-ריכט וואלט די קאמיסיע גערן געוואלט זעהען מעהר אויספיהרליכע אינפאר-מאציעס וועגען דער ענטוויקלונג פון די אויטאנאמע אינסטיטוציעס, ווי דאס איז פאראויסגעזעהען אין ארטיקעל 2 פון מאנדאט. [צום

מעמאריאל פון דער ציוניסטי-שער וועלט-ארגאניזאציע

בעטרעפט די מאנדאט-קאמיסיע, אז דער דאזיגער מעמאריאל ענטהאלט ווערט-פולע און אינטערעסאנטע אינפארמאצ-יעס וועגען דער טעטיגקייט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין 1926/27. דער בעריכט דערמאנט בעזונדערס דעם פונקט 17 פון ציוניסטישען מעמאריאל אין וועלכען עס ווערט געזאגט, אז דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין ארץ-ישראל האט אויסגעדריקט דעם ווינש, דאס די רעגירונג זאל בעפרייען די ערשט-בעגרינדעטע יודישע קאלאניעס אין די ערשטע יאהרען פון זייער עק-זיסטענץ, אינגאנצען אדער טיילווייז פון געוויסע באָדען-שטייערען.

דער דאזיגער ווונש איז מאָטיווירט דערמיט, וואס די ניי-געגרינדעטע קאָ-לאניעס זענען נישט אימשטאנד צו צאה-לען די שטייערען פון איינענע מיטלען און דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע מוז אויסלעגען פאר זיי די ענטשפרעכענדע שטייער-געלדער. צוליב וואס דער עק-זעקוטיוו פערלירט קאפיטאלען, וועלכע וואלטען געקענט און געדארפט אנגע-ווענדעט ווערען אויף קאנסטרוקטיווע ארבייטען.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם דאזיגען אבשניט פון ציוניסטישען מע-מאריאל דערמאנט די מאנדאט-קאמיסיע די מיטטיילונג פון דער מאנדאט מאכט, אז די ארץ-ישראל-רעגירונג נעהמט אויף גינסטיג דעם דאזיגען פארשלאג פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו. דאך האלט די רעגירונג, דאס עס איז נישט גע-וואונשען איירער ס'ווערט אדורכגע-פיהרט,

אן אלגעמיינע רעפארם פונ'ם שטייער-סיסטעם.

צו געבען פריווילעגיעס אין שטייער-ענינים פאר א געוויסען קלאס פון לאנד-ווירטען. די דערמאהנטע שטייער רע-פארם וועט אריינגעהען אין קראפט אין א קורצער צייט ארום. די מאנדאט-קא-מיסיע בעמערקט, אז דער שטאנדפונקט פון דער מאנדאט מאכט איז לאגיש און אז די ציוניסטישע ארגאניזאציע וועט בלי ספק אנערקענען די ריכטיגקייט פון דעם דאזיגען שטאנדפונקט.

צום בעריכט פון דער מאנדאט-קא-מיסיע איז צוגעלעגט א בעגלייט-בריף מיט פאלגענדע צוויי בעמערקונגען. ווע-גען וועלכע די מאנדאט-קאמיסיע דריקט אויס איהר צופרידענהייט: 1) די מאנ-דאט-מאכט טיילט מיט, דאס די רעגי-רונגס-סובסידיעס פאר יודישען שול-וועזען אין ארץ-ישראל האבען בעטרא-פען אין יאהר 1926/27 10.654 פונט געגען 2500 פונט אין פערגאנגענעם יאהר, און דאס אין די איבריגע 9 מאנאטען פון לויפענדען פינאנץ יאהר איז די סובסידיע בעהעכערט געווארען אויף 20.000 פונט יעהרליך.

2) בנוגע דער ארבייטער-געזעצגעבונג טיילט מיט די מאנדאט-מאכט, אז די ארץ-ישראל רעגירונג ווידמעט איהר אויפמערקזאמקייט דער געשטאלטונג פון דער ארבייטער-געזעצגעבונג און דאס איצט ווערען בעטראכט צוויי ערגענ-צונגס-פראיעקטען.

צוליב די אויבענדערמאנטע מיטטיי-לונגען אין פאקטען דריקט אויס די מאנדאט-קאמיסיע די מיינונג, דאס די בעמערקונגען פון דער מאנדאט-מאכט קענען בעטראכט ווערען אלס דורכאויס בעפרידיגענד. צו דער

פעטיציע פון ירושלים'ער ועד העיר האשכנזי

גרופע פון הרב זאנענפעלד, בעמערקט די מאנדאט-קאמיסיע, אז נאך אין פא-ריגען יאהר האט די קאמיסיע אנגענו-מען א בעשלוס, לויט וועלכען זי געמט צו קענטניש די מעמאראנדומס פון דער עקסטרעם ארטאָדאקסישער גרופע און די ענטשפרעכענדע בעמערקונגען פון דער מאנדאט מאכט און וועט בעטראַ-כטען די דאזיגע פעטיציעס נאכדעם ווי די בעפאלענע פעראָרדנונגען וועלען איהר פארגעשטעלט ווערען נאכ'ן אריינ-געהען אין קראפט.

די מעסיגערע האלטונג פון אראבישען עקזעקוטיוו.

צו דער פעטיציע פון אראבישען עקזעקוטיוו אין ארץ-ישראל בעמערקט די מאנדאט-קאמיסיע פאלגענדעס: הגם די אראבישע פעטיציע שטעהט אויפ'ן זעלבען שטאנדפונקט ווי די פריהערדי-גע פעטיציעס פון עקזעקוטיוו. דאך איז אין אלגעמיינעם דער טאן פיל מעסיגער. אויך די מאנדאט-מאכט האט אין איינינע פונקטען פון איהר ענט-פער בעגעבען צו פערשטעהן, אז זי וועט נערן בענוצען יעדע געלעגענהייט כדי צו ערפילען יענע בעשטימונגען פון מאנדאט, וואס זענען נוגע דער נישט-יודישער בעפעלקערונג פון ארץ-ישראל. נישט קוקענדיג אויף דן שווע-ריגקייטען צוליב דער פיסקאלישער און הארטנעקיגער אפאזיציע מצד דער נישט-יודישער בעפעלקערונג.

עס איז פערהאן א גרונד אנצונעמען, דאס עס קומט פאר א ווירקליכע הגם א לאנגזאמע בעוועגונג אין דער ריכ-טונג צו שלום און קאמפראמיס.

די מאנדאט קאמיסיע נעמט אין איהר בעריכט אוך צו קענטניש די

בעגרענצונגען פון דער איינוואנדערונג.

וואס איז פעראָרדנעט געוואָרען דורך דער מאנדאט מאכט. די דאזיגע בעגרענ-צונג איז נויטווענדיג כדי צוצופאסען די איינוואנדערונג צו דער אויפנאהמע פעהיגקייט פון לאנד. די מאנדאט-מאכט ערקלערט, אז די דאזיגע פאליטיק איז פאר איהר שטענדיג געווען מאסגעבענד. די זעלבע פאליטיק איז איבריגענס אויך בצוועקן רעקאמענדירט דורך דער מאנ-דאט-קאמיסיע נאך אין יאהר 1924.

„נייער פאלקסבלאט״

לאדז. 16. אויגוסט 1927.

לאדז. 16. אויגוסט 1927

איינער
פון די ענדעקישע „העלדען״.

גען. זאגורסקי איז פארפאלען געווארען ווי א שטיין אין וואסער.

א מאדנע זאך מיט דעם גענעראל. ער איז ארויסגעלאזען געווארען פון ווילנער תפיסה, איז שוין געווען אין ווארשא און האט זיך געדארפט שטעלען צום ראפארט פון קריג-מיניסטער און פלוצים — ר'איז נישטא.

קודם האט די רעכטע ענדעקישע פרעסע דערהויבען א ליארם:

— וואו איז דער גענעראל, ווי אזוי האט ער געקאנט אזוי פלוצים פארשווינדען? מען האט לויט ענדעקישען שפיגער אנגעהויבען מאכען קאמבינאציעס און ווארפען חשדים אויף אלע מעגליכן זייטען. געגאנגען איז מען מיט די אומבעגרינדעטע חשדים אזוי ווייט, אז א רייה ענדעקישע צייטונגען אין ווארשא זענען פאר זייערע טענדענציעזע בעריכטען קאנפיסקירט געווארען.

שפעטער איז בעקומען דער אפיציעלער קאמוניקאט פון קריג-מיניסטעריום, וועלכער פערשפרייט אלע ספקות און ווייזט קלאהר אן, אז גענעראל זאגורסקי איז ענטלאפען און מען וועט נאך איהם מוזען צושיקען שטעק-בריף.

גען. זאגורסקי האט זיך אזוי ארום נישט בעסער אויפגעפיהרט ווי א געוועהנליכער דעזערטיר, וואס נוצט אויס די קנאפע אויפמערקזאמקייט פון זיינע בעגלייטער, כדי צו ענטלויפען פון דעפארט, וועלכער וואלט איהם געקאנט ווערען אומאנגענעהם.

ביז איצט זענען מיר געוואוינט צו הערען וועגען סאלדאטען-דעזערטירען, א גענעראל — א דעזערטיר, דאס איז, דוכט זיך, דער ערשטער פאל אין פוילען.

ביי גען. זאגורסקי האט מען זיך אבער נישט פיל צו וואונדערען: פון מיט א צוויי יאהר צוריק האט א פוילישער זשורנאליסט געמאכט דעם גען. זאגורסקי א פארוואורף, אז ער האט געמאכט בשעתו פאר דער עסטרייכישער און דייטשער מאכט, די מיאוסטע מסירות און, זאגורסקי האט זיך שוין דעמאלס נישט געקאנט רייניגען פון דער בעשולדיגונג. ביים פריהערדיגען ענדעקישען רעזשים האט אבער געקאנט געמאלט זיין, אז א גענעראל, וואס איז עפענטליך אזוי שווער בעשולדיגט געווארען, זאל ווייטער בלייבען אויף זיין פאסטען און זאל אפילו זיין פיהרער פון דער פוילישער לופט-פליהעריי.

ווייטער געדענקט מען, ווי פאר-א-יאהרען בשעת די מאי-קאמפען אויף די ווארשאווער גאסען, האט דער „העלדישער״ גענעראל זאגורסקי אראבגעווארפען באמבעס אויף די קעפ פון דער וועהרלאזער בעפעלקערונג.

דארף מען זיך דערפאר אויך נישט וואונדערען, וואס אט דער גענעראל האט בעקומען פחד פאר דעם משפט איבער איהם און ער איז ענטלאפען, ציהענדיג אויף זיך דעם שאנד-נאמען פון א דעזערטיר.

אט אזוי זעהען אויס מ'שטיינס געזאגט די „העלדען״ פון ענדעקישען לאגער...

ש. נ-ב.

א נייער אימיגראציע-געזעץ אין עבר-הירדן.

ירושלים. (י.ט.א.) פון אמאן טיילט מען מיט, אז די רעגירונג פון עבר-הירדן האט אנגענומען א נייעם געזעץ פראיעקט, וואס רעגולירט די אימיגראציע אין דעם דאזיגען לאנד. לויט'ן נייעם געזעץ וועלען די מאכט-ארגאנען אין עבר-הירדן האבען דאס רעכט ארויסצושיקען פון לאנד פערזאנען, וועלכע בעזיצען נישט קיין פאספארטען און האבען נישט קיין מיטלען צום לעבען.

מ'איז צוריקגעהאלטען.
ווען וועט פוילען בעקומען די גרויסע הלוואה?

ס'ווערט איצט ביסלעכווייז קלאר די סיבה, פארוואס מען האט געמוזט אזוי אומערווארטעט אפלייגען דאס רעאליזירען די גרויסע הלוואה פאר פוילען, אין אמעריקא. דאס האט טיפערע אורזאכען, ווי מען האט פריהער געמיינט און עס וועט מוזען דויערען צייט און פיל ענערגיע, אז מען זאל זיי קענען אין גיכען בעזייטיגען.

מען האט ביז איצט גערעכענט, אז די אמעריקאנער הלוואה פאר פוילען האט מען געמוזט אפלייגען צוליב דעם, וואס אויפ'ן ניו-יארקער געלד-מארק איז געווארען א געוויסע אנשטרענגונג, א קריזיס און מען האט דעריבער געקענט רעאליזירען די הלוואה פאר א פיל נידריגערען עמיסיע-קורס. געוועהנליך איז דאס נישט פאסיג פאר א גרויסע מלוכה און אוב איז דאס א גרויסער היזק.

אויב מען זאל גלויבען די אויסלענדישע פרעסע איז פארהאן דערצו נאך א סיבה, נעמליך דער צוטרוי פון אמעריקאנער פובליקום צו די הלוואות פון די מזרח-אייראפעאישע לענדער.

מיט א צייט צוריק האט אין אמעריקא געהערשט א גרויסער צוטרוי צו די הלוואות, וואס מען מאכט פאר אייראפא. דאס ברייטע פובליקום אין אמעריקא און די צעהן טויזענדער באנקהייזער, וואס זענען צעווארפען איבער די פעראייניגטע שטאטען האבען זעהר גערן געקויפט די פאפירען פון די הלוואות פאר אייראפא. דער גרויסער ערפאלג וואס עס האבען געהאט איינינע גרויסע הלוואות פאר דייטשלאנד האבען נאכמעהר פערשטארקט דעם צוטרוי פון די אמעריקאנער געלד-האבענדע איינוואוינער און בענק צו די אייראפעאישע הלוואות.

אונטער'ן איינדרוק פון דעם דאזיגען צוטרוי, וואס איז כסדר געוואקסען האבען די געלד-דיקטאטארען פון דער וואל-סטריט געמיינט, אז מען קען איצט ארויסברענגען אויפ'ן אמעריקאנער געלד-מארק אלערליי הלוואה פאפירען און מען וועט בעקומען קונים אויף זיי. מען האט פערשטאנען, אז דאס ברייטע פובליקום און די צעהן-טויזענדער בענק וועלען זייער געלד טראגען לויט דעם וואונק פון די גרויסע געלד-פירמעס פון וואל-סטריט.

מען מוז דערביי צוגעבען, אז די אמת'ע געלד-געבער, וואס טראגען זייער געלד פאר די אלע גרויסע הלוואות אין אייראפא זענען נישט די 3 — 4 גרויסע באנק-הייזער אין ניו-יארק, נאר טאקע דאס ברייטע פובליקום. קיין שום הלוואה וואלט מען נישט געקענט דורכפיהרען אהן דער סימפאטיע און צוטרוי פון ברייטען פובליקום, אפילו ביים בעסטען און שטארקסטען ווילען פון די גרויסע בענק.

די געלד-ליפעראנטען פאר די בענק איז דאס ברייטע פובליקום.

די צעהנדליגער מיליאנען ארבייטער, סוחרים, פאבריקאנטען האבען א סך אנגעשפארט פריי-געלד, וועלכעס זיי האלטען נישט פערבינדען אין זאק, אונטער'ן קישען, נאר זיי האבען דאס ליגען אין באנק, כמעט יעדער ארבייטער און יעדער סוחר און הענדלער האט זיך זיין באנק-ביכעל. די בענק צאלען זייער נישטיגע צינזען, פיל בענק צאלען גארנישט קיין צינזען. ווייל זיי האבען נישט וואס צוטון מיט'ן געלד, אז מען הויבט אן אנאנסירען אן אייראפעאישע הלוואה זעהען אט די אלע דערין א לאקאטע וואו ארייצולייגען דאס אנגעשפארטע געלד, אז עס זאל טראגען אביסעל צינזען.

וועגען אט דעם צוטרוי פון פובליקום צו די אייראפעאישע הלוואות שרייבט „בערלינער טאגעבלאט״.

„דאס אמעריקאנער פובליקום האט געהאט א גרויס צוטרוי צו די הלוואות פאר די צענטראל-אייראפעאישע לענדער, למשל, פאר דייטשלאנד, דעריבער האבען די דייטשע הלוואות אזא גרויסען ערפאלג. דאגעגען האט דאס אמעריקאנער פובליקום א שוואכען צוטרוי צו די הלוואות פאר די מזרח-אייראפעאישע לענדער (פוילען). די גרויסע אמעריקאנער בענק, וואס פיהרען דורך די הלוואות האבען מיט חדשים צוריק דערפון נישט געוואוסט און זיי האבען זיך דערין געכאפט, ווען זיי האבען זיך איבערצייגט, אז דאס פובליקום כאפט נישט אלע הלוואה-עמיסיעס, נאר שאצט אליין אפ, און וועלכען לאנד מען זאל מעהר קויפען עמיסיע פאפירען.

דאס איז געווען דער קריזיס אויפ'ן אמעריקאנער געלד-מארק — דאס פובליקום האט איינגעהאלטען דאס געלד און פארזיכטיג זיך בעצויגען צו די פראיעקטירטע הלוואות, וועלכע די ניו-יארקער בענק האבען לעצטענס רעקלאמירט, אין אמעריקא.

איצט, האבען ווידער צוויי גרויסע הלוואות פאר דייטשלאנד געהאט א גרויסען ערפאלג. אלע עמיסיע-פאפירען זענען צוכאפט געווארען. אבער די בענק זענען פונדעסטוועגען א ביסעל צוריקגעהאלטען מיט הלוואות פאר אנדערע לענדער״.

דער אמעריקאנער קארעספאנדענט אין „בערלינער טאגעבלאט״ מיינט, אז דאס איז די סיבה, צוליב וועלכער מען האלט אויף דאס רעאליזירען די הלוואה פאר פוילען, דעריבער רעדט מען נישט וועגען 100 מיליאן נאר וועגען 50 מיליאן דאלאר, און פון דעם וועט א העלפט לאקירט ווערען אין אייראפא און מען רעכענט זיך מיט א נידריגען עמיסיע-קורס (90 דאלאר) און 7 פראצ.

יעדענפאלס איז דער אמעריקאנער געלד-מארק איצט אין א פיל בעסערע שטימונג, ווי מיט עטליכע מאנאטען צוריק. דער קריזיס, וואס האט געדויערט עטליכע מאנאטען איז פאריבער און מען האלט, אז איצט וועט מען קענען צוטרעטען פערענדיגען „רעדען״ וועגען דער הלוואה פאר פוילען.

אויב מען וועט ווידער אפציהען, אדער אמעריקא וועט אפציהען אויף שפעטער, וועט עס ווידער זיין צו שפעט, כדי די הלוואה זאל ברענגען די הילף, וואס מען ערווארטעט פון איהר, מוז מען זי בעקומען מיט 3 מאנאטען פאר'ן פריהלינג.

ח. צ.

דאס לעצטע געוועהר
וועגען א יודיש פראבלעם אין רוסלאנד.

(א בריוו פון רוסלאנד).

מען מוז צוגעבען, אז די קאמוניסטישע פארטיי בעמיהט זיך נישט צו דעקען אדער בעהאלטען די וואונד פון אנטיסעמיטיזם. ס'איז אמת א טרויעריגע און ביטערע איבערראשונג אז א סך קאמוניסטען — קריסטליכע און יודישע — צו בעמערקען דעם אנטיסעמיטיזם אין אזא בליהענדען צושטאנד נאך צעהן יאהר פון רעוואלוציע און נאך דעם קאמוניסטישען רעזשים, נאר דאך געפינט מען, אז מען דארף פיהרען דעם קאמף אפען און מוטיג. צו וואס בעהאלטען עס?

די שנאה צום יודען, לויערט אומעטום און נעמט אן גאנץ אונגעהעמטע פארמען. דער אנטיסעמיטיזם האט דורכגעדרונגען אפילו אין יענע קרייזען, וואו מ'האט פריהער נישט געזעהן קיין שפור פון האס אדער שנאה צום יודישען מיטקעמפער.

די פיהרער פון סאוויעט-רוסלאנד פערשטעהן גאנץ גוט וואס פאר א כח ס'ליגט אין דעם אנטיסעמיטיזם און עס גייט נישט דורך קיין פארטיי-קאנפערענץ, קיין צוזאמענפאהר פון די סאוויעטען, אז דער אדער יענער אנגעזעהענער פיהרער זאל דעם ענין נישט בעריהרען, ספעציעל אין פערבינדונג מיט דער יודישער קאלאניזאציע.

קאלינינ'ס ארויסטרעטונגען זענען אייך מסתמא בעקאנט, ווי אויך בוכארינ'ס רעדע אויף דעם צוזאמענפאהר פון די אוקראינישע סאוויעטען.

בוכארין האט געמוזט צוגעבען, אז ס'פיהרט זיך אנ'אנטי יודישע קאמפאניע און אז הינטער איהר שטעהען די „ווייסע״ און די „געלע״ און בכלל אלע אומצופרידענע. בוכארין האט געמוזט עפענטליך ערקלעהרען, אז יודען האבען קיין שום פריווילעגיעס אין אוקראינע און אז דער באדען, וואס זיי האבען בעקומען, בעטרעפט א קליינעם פראצענט פונם פרייען באדען-רעזערוו.

אנ'עהנליכע רעדע איז געהאלטען געווארען אויך אויף דעם צוזאמענפאהר פון ווייס-רוסישע סאוויעטען. הגם מען מוז צוגעבען, אז אין ווייס-רוסלאנד איז די לאגע פיל בעסער.

ווי געזאגט, האט זיך מיט דער פערשפרייטונג פון אנטיסעמיטיזם און דער עיקר מיט דער אריינדרינגונג פון דעם אנטיסעמיטיזם אין א טייל פון דעם ארבייטער-קלאס, גלייכצייטיג, אויך פערשטארקט דער קאמף מיט'ן אנטיסעמיטיזם.

א בעדייטענדען ארט גיט אויך אט דער פראגע די סאוויעטישע און קאמוניסטישע פרעסע. אין איינעם פון די לעצטע „פראוודא״-נומערן ווידמעט דער פראגע א גרויסען ארטיקעל דער בעקאנטער זשורנאליסט סאסנאווסקי.

פאר דער רעוואלוציע, זאגט סאסנאווסקי, איז דעם ארבייטער אבסאלוט פרעמד געווען דער אנטיסעמיטיזם.

סאסנאווסקי דערמאנט וועגען א שטרייק, וואס האט אויסגעבראכען אין 1914 אויף איינעם פון די גרעסטע פעטערבורגער פאבריקען צוליב דעם, וואס דער מייסטער האט בעשולדיגט א יודישען ארבייטער אין גנבה און געסטראשעט ארויסצוטרייבען איהם פון פאבריק מיט דעם שטעמפעל פון א גנב. דער יודישער ארבייטער יעקב סטראנגין האט נישט געקאנט איבערטראגען די שאנדע און בעגאנגען זעלבסטמארד, איבערלאזענדיג די חברים פון פאבריק א צעטעל, אז ער איז אונשולדיג. די רוסישע ארבייטער האבען איהם איינגעארדנט א גראנדיעזע לויה און האבען ערקלעהרט א שטרייק, פאדערנדיג, אז די דירעקציע זאל אפזאגען דעם מייסטער, וואס האט מיט זיין גראבער האנדלונג געטריבען דעם יודישען ארבייטער צו זעלבסטמארד.

הונדערט מיט אין מאן האט אנגעהאלטען דער שטרייק. 615 ארבייטער-גרופירונגען האבען געמאכט זאמלונגען. דער גאנצער פעטערבורגער פראלעטאריאט האט געשיצט די שטרייקערס מיט זיינע לעצטע גראשענס — און קיינעם איז אפילו נישט איינגעפאלען, זאגט סאסנאווסקי, צו פרעגען: לוינט זיך עס רוסישע ארבייטער צו ליידען הונגער מיט זייערע ווייבער און קינדער צוליב א יודען? און איצט זאגט דער שרייבער פון ארטיקעל, איז אין סערעדא פארגעקומען א טויזענד מאל שענדליכערע זאך ווי די מעשה סטראנגין — די מעשה-בייראק, וועלכע איז פערהעלטנישמעסיג, פערבייגעגאנגען כמעט אונבעמערקט, אויב מען זאל נישט רעכענען די פאר נאטיצען, וואס איינציגע צייטונגען האבען וועגען דעם געווידמעט.

סאסנאווסקי דעקט אויף דעם תמצית פון אנטיסעמיטיזם, וואס איז פון תמיד אן געווען דאס געוועהר פון די פינסטערע כוחות, און וועלכע איז איצט די לעצטע געוועהר אין די הענד פון דער קאנטר-רעוואלוציע. ער שיט פעך און שוועבעל אויף אזעלכע „קאמוניסטען״, ווי דער „קאמוניסט״ סמירנאוו, וואס האט אנגעפיהרט מיט דער בייראק-אינקוויזיציע און זאגט: דער סאוויעטען-מאכט און דער קאמוניסטישער פארטיי שטעהען נאך פאר א סך שלאכטען מיט דער בורזשואזיע, וואס-זשע קען מען דערווארטען פון אזעלכע „קאמוניסטען״-אנטיסעמיטען, שווארצע-מאה'ניקעס און פייניגערס ווי דער העלד פון פערראט. וואס האט בעפיינט דעם יודישען יונגעל בייראך? ווי אזוי האט אזא מאנארכיסט און כוליגאן יאהרען-לאנג געקאנט פערבלייבען אין דער פארטיי? דער פאל אין סערעדא האט געדארפט אויפרודערען די גאנצע געזעלשאפטליכקייט און צוציהען צו זיך די אויפמערקזאמקייט פון גאנצען ארבייטער-קלאס.

אין הייסע ווערטער רופט סאסנאווסקי צום קאמף מיט'ן אנטיסעמיטיזם, וועלכער איז איינער פון די געפעהרליכסטע שונאים פון דער רעוואלוציע.

„און מיר האבען דאך אלע מעגליכקייטען צו בעקעמפען דעם אנטיסעמיטיזם — ענדיגט סאסנאווסקי זיין ארטיקעל — פריהער האט די צארישע מאכט אליין געהעצט געגען יודען און איינגעארדנעט פאגראמען. איצט אבער איז דאך די מאכט אין די הענד פון די, וועלכע האבען דורכגעפיהרט א הונדערט-טאגיגען שטרייק, נאר כדי בעשיצען דעם כבוד פון אן אומגעקומענעם יודישען ארבייטער. לאמיר-זשע זיך אונטערגארטלען און א נעם טון זיך צום קאמף מיט'ן אנטיסעמיטיזם״.

געוויס בלייבט דער קאמף געגען אנטיסעמיטיזם נישט אהן ווירקונג. געוויס וועלען זיך א סך פערטראכטען, אבער וויפיל האבען משום נישט דערליינט דעם ארטיקעל ביז'ן סוף — בלינד פון שנאה און האס?

יעקב נארסקי

Dr. RÓŻANER

ספעציאליסט פאר הויט-, ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע.

היילונג מיט קווארץ-שטראהלען און דיאטערמיע

Dzielna 9 (Narutowicza), Tel. 28-98

צוריקגעקערט.

נעמט-אן פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3—4

עקסטרא ווארטע-זאל פאר פרויען.

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט
16 אויגוסט 1927.

16
דינסטאג
יח
אב תרפ"ז

אויגוסט
זון-אויפגאנג 3.41
זון-אונטערגאנג 7,25
לענג פון טאג. 14, 12

פון דער פאסט.

נייע תקנות ביים אפנעהמען פאקעטען פון אויסלאנד.

(§) דער פאסט-דירעקטאר האט ארויסגעגעבען א פאראָרדנונג, לויט וועלכער ס'ווערען איינגעפיהרט נייע תקנות ביים אפנעהמען פאקעטען פון אויסלאנד.

ביים אפנעהמען פריוואטע פאקעטען פון אויסלאנד מוז מען האבען אַן ערלויבניש פון האנדעלס-מיניסטעריום. ביי האנדעלס-פאקעטען — אַן ערלויבניש פון דער ערייניגער-קאמיסיע.

אין די אפטייקן.

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(§) היינט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: וואויטשיצקי (גאפיור-קאווסקא 27); דאגיעלעצקי (פעטריקאווער 127); אילניצקי (וואלטשאנסקא 97); ליינוועבער (פרייהייטס-פלאץ 2); האַרטמאן (מלינארסקא 1); קאהאנע (אלעקסאנדער גאס 80).

נפטר געווארען דער מאגילניצער רבי.

מכלעצן איז דערהאלטען געווארען די ידיעה, אז אין מאגילניק איז נפטר געווארען דער מאגילניצער רבי ר' משה'לע שפירא זצ"ל. דער נפטר האט בעוואוינט אין לאדז אויף דאלנא 12. ער איז געווען א זוהן פון בלענדזשוער רבי ר' יעקב יצחק ז"ל. דער נפטר איז לעצטענס שוואך געווען און מיט 3 חדשים צוריק איז ער אוועקגעפאהרען קיין מאגעלניק. די לויה וועט פארקומען היינט אין מאגעלניק. דער נפטר איז אלט געווען 75 יאהר מ'רעכענט, אז זיין ממלא מקום זאל זיין זיין זוהן ר' אהרן ליב פון ווארשא.

ראדיא.

היינטיגער פראגראם:

ווארשא.

12,00 — צייט-סיגנאל, לופט-פליט און מעטערעאלאגישער-קאמוניקאט, קאמוניקאט פון „פאט" איבער-פראגראם.

3,00 — ווירטשאפטליכע און מעטעראלאגישע קאמוניקאטען, איבער פראגראם.

4.35 — פארלעזונג וועגען אסטראנאמיע.

5,00 איבער פראגראם, קאמוניקאטען.

5.15 — נאכמיטאג-קאנצערט.

6.35 — קאמוניקאטען פון פאט.

6.50 — די אינערליכע לאגע אין דייטשלאנד. פארלעזונג.

7,15 — פערשידענעס.

7,35 — „צווישען ביכער" איבערזיכט פון פרעסע. מאשעשיצקי.

8,00 — לאנדווירטשאפטליכער קאמוניקאט.

8.30 — אווענט-קאנצערט.

10,00 — לופט-פליט · מעטעראלאגישער קאמוניקאט, צייט · סיגנאל, קאמוניקאט פון פא"ט, פאליציי-קאמוניקאט, איבערן-פראגראם.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-52.
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און בני-נפרי-שלעכטע קראנקהייטען. פיר
ביי פאלוגקאטיר-לאמפען (קוואַרץ-אוויסטאל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד.

Dr PRYBULSKI
זאַחאָדניא 1, טעלעפאן 25-38
צוריקגעקעהרט.
וענערישע און האר - הויט - קראנקהייטען משכר-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-לאמפ (האר-אויספאל), רענטגען-שטראהלען.
נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אווענד
דאמען: פון 4—5 נאכם.

יאריד'ן און מערק אין לאדזשער וואיעוואדזטווע

די לעצטע רשימה פון יאריד'ן און מערק אין דער לאדזשער וואיעוואדזטווע:

חיעלונער קרייז

וויעלון: יארידען — דינסטאג נאכ'ן 1. פון יעדען חודש.

מערק — יעדען דינסטאג.

באלעסלאוויעץ: יארידען — מאנטאג נאכ'ן 15. יאנואר, 15. מערץ; 15. מאי, 15. יולי, 15. סעפטעמבער, 15. נאוועמבער. מערק — יעדען מאנטאג.

דזיאלאשין: יארידען — דאנערשטאג נאך „משעך קרולי"; נאך „וויעלקאנאָץ"; פאר „זשעלאָני שוויאנטקי"; נאך „שוו. יאקוב"; נאך וו. וו. שווענטיק, פאר „מאטקע בארודזעניע".

מערק — יעדען דאנערשטאג.

קראשעוויץ: יארידען — דינסטאג נאכ'ן 14. פון יעדע חודש.

ליוטוטאוו: יארידען — דאנערשטאג פאר'ן 1. פון יעדען חודש.

מערק — יעדען דאנערשטאג.

אשאקאוו: יארידען — מאנטאג נאכ'ן 1. יאנואר, 1. מערץ, 1. מאי, 1. יולי, 1. סעפטעמבער, 1. נאוועמבער.

מערק — יעדען מאנטאג.

פראשקא: יארידען — מיטוואך נאכ'ן 15. פון יעדען חודש.

מערק — יעדען מיטוואך.

רודניק: יארידען — מאנטאג, נאכ'ן 1. פון יעדען חודש.

מערק מאנטאג נאכ'ן 15. פון יעדען חודש.

סקאמלין: יארידען — דאנערשטאג נאכ'ן 1. פון יעדען חודש.

מערק — דאנערשטאג נאכ'ן 15. פון יעדען חודש.

ווערושאוו: יארידען — דינסטאג נאכ'ן 1. פון יעדען חודש.

מערק — יעדען מיטוואך.

קויפען און פערקויפען מעג מען:

אויף יארידען:

לעבעדיגען אינווענטאר (פערד, בהמות שאף, חזירים א. א. וו.) פויגלען אינווענטאר, לאנדווירטשאפטליכע פראדוקטען און נעבענשטאנדען פאר אלגעמיינעם געברויך.

אויף מערק:

לאנדווירטשאפטס-פראדוקטען, געגענשטאנדען פון אלגעמיינעם געברויך, און דארט, וואו ס'איז דא א ספעציעלע-איינגעאָרדענטע האלע, קען אויך פארקומען דער פערקויף פון שאף, ציגען און חזירים.

דער פערקויף פון לעבעדיגען אינווענטאר קען פארקומען נאר אונטער א וועטערינאר-סאניטארער קאנטראל או פוליס ד. ה. פון א מלוכה'-, אדער קאמונאל-וועטערינאר-ארצט, וועלכע זאל מיט דער ערלויבניש פון סטאראסטע און פליש-אויפזעהער.

די מערק און יארידען, וואס פאלען אויס אין די פייערליכע חגאות טעג וועלען פארקומען מיט א טאג שפעטער.

די דאזיגע פאראָרדנונג איז אריין אין קראפט דעם 1. יולי, און דערמיט איז אפגעשאפט געווארען די פאראָרדנונג פון 9 נאוועמבער 1925 י. וועגען די טערמינען פון יארידען און מארק.

*) זעה נייער פאלקסבלאט נומר 183 185 189

אין פלאמען פון דונערן און בליצען.

א לעבעדיגער פאקעל פון א יודיש מיידעל.-א שרפה אין בנין פון לאדזשער פאליציי-קאמענדע

(§) נעכטען איז די אייגנאזיצרין פון זאוואדזקא 50 רעגינא ביאנסקא אוועק זיך שפאצירען אין מאניע-וואלד.

פלוצלינג האט אנגעהויבען גיסען א שלאגס-רעגען און ס'האבען זיך געהערט דונערן. רעגינא קיאנסקא האט זיך געלאזט לויפען, כדי זיך צו בעהאלטען אונטער א כאטע, אבער פלוצלינג איז זי בעטראפען געווארען פון א דונער און אויף איהר האבען אנגעהויבען ברענען די קליידער און האר.

די פערוואונדעטע איז געפאלען אין א בעוואוסטלאזען צושטאנד. ערשטע שפעטער האט מען זי געפינען און אפגעפיהרט אין א שווערען צושטאנד אין פאזנאנסקי'ס שפיטאל.

* *
*

(§) נעכטען 11 און 12 פארמיטאג איז איבער לאדז אדורך א שטורם-רעגען, וועלכער האט געדויערט נישט לאנג, אבער די דונערן און בליצען האבען אנגעמאכט גרויסע שאדענס, בפרט ארום לאדז.

בעת דעם שטורם איז א דונער אויך אריין אין דער געביידע פון דער לאדזשער פאליציי-קאמענדע אויף קיליגסקי-גאס נומ' 152.

דער עלעקטרישער פונק איז אריין דורכ'ן דאך אין איינעם פון די צימערן פון דער צווייטער בריגאדע פון אויספארשונגס-אמט און דורכלעכערדיג די וואנד איז דער פונק אריין אין דעם הויז, וואס פיהרט צו די טרעפען פון אויספארשונגס-ארעסט. ערשט דארט איז דער פונק אריין אין דער ערד.

פון דעם בליץ איז די גאנצע עלעקטרישע אינסטאלאציע קאליע געווארען. ס'האט אויך אנגעהויבען ברענען די האלץ-פערצוימונג אויפ'ן דאך. דאס פייער איז אבער באלד איינגעלאשען געווארען.

Dr. H. SPIRA-BORNSTEINOWA
Cegelniana 4
טעלעפאן 34-90.
ספעציאליסטע: אקושער און פרויען-קראנקהייטען.
נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

מורא'דיגע אויטאמאביל-קאטאסטראפע.

שאפער טויט.— פאסאזשיר גוסס'ט.

(§) נעכטען איז אויפ'ן זשגאווער שאסע, נעבען דארף יוזעפאוו (ביי לאדז) פארגעקומען א שרעקליכע אויטאמאביל-קאטאסטראפע.

אויפ'ן וועג פון זשגאוו קיין לאדז איז געפאהרען א פריוואטער אויטא פון דער מארקע „פארד" נומער 802, וואס געהערט צו ראמאן מיכאלד, (פיעטריקאווער 180).

די מאשין איז אנגעפיהרט געווארען דורכ'ן שאפער אלפרעד בראנד, 19 יאהר אלט, וועלכער איז געפאהרען אין דער געזעלשאפט פון זיינס א חבר וואלדמאן (וואלטשאנסקא 146).

דער שאפער איז געווען א ביסעל שכור און ער האט דעריבער געלאזט דעם אויטא לויפען מיט דער גאנצער שנעלקייט. ביים דארף יוזעפאוו האט זיך דער אויטא איבערגעדרעהט מיט די רעדער ארויף און צוגעדריקט צו דער ערד סיי דעם שאפער, סיי דעם פאסאזשיר.

דער שאפער בראנד איז דער'הרג'עט געווארען אויפ'ן ארט. וואלדמאן איז געבליבען ליגען א שווער-פערוואונדעטער.

ווען דער קאטאסטראפע האבען די צופעליגע עדות תיכף מודיע-געווען דעם נאהענטען פאליציי-פאסטען, פון וואנען ס'איז באלד ארויסגערופען געווארען הילף פון לאדז.

די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט דעם שווער-פערוואונדעטען וואלדמאן אפגעפיהרט אין שפיטאל, וואו ער איז געבליבען ליגען אין א גוסס'דיגען צושטאנד. דער דער'הרג'עטער שאפער איז אפגעפיהרט געווארען אין שאפשען פראזעקטאריום.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען, ספעצ. פאר לונגען-און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראהלונגען אין קונסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—4 נאכמיטאג און פון 4—5 דער לעמשניצע „חשלקא".

„העלדען" פון דער „אונטערוועלט" געוואלט ענטוואפנען פאליציי.

(§) ארום 9 אויגער האבען זיך עטליכע פערשוין ארייגעזעצט אין טראמוואי, וואס געהט פון יודישען בית-עולם אין שטאדט אריין. די חברה-לייט האבען נישט געוואלט בעצאהלען פאר בילעטען און ווען דער קאנדוקטאר האט דוקא פערלאנגט געלד פאר בילעטען, האבען זיך די חברה-לייט געווארפען אויפ'ן קאנדוקטאר שלאגען.

דער קאנדוקטאר האט גערופען א פאליציאנט, אבער די חברה-לייט האבען זיך אויך אויפ'ן פאליציאנט געווארפען שלאגען.

דער פאליציאנט האט דאן פערארדנעט דעם מאטאר-פיהרער, ער זאל צופאהרען ביז נושטשיגער 110, וואו ס'געפינט זיך דער פאליציי-קאמיסאריאט. פון קאמיסאריאט זענען ארויס 6 פאליציאנטען און געוואלט די „העלדען" ארעסטירען. אבער אויך אויף די פאליציאנטען האבען זיך די אנפאלער געווארפען און באלד האט זיך פערזאמעלט א המון פון עטליכע הונדערט מענער און פרויען „פריינד" פון די „אונטערוועלט-העלדען" און געפרובט ענטוואפנען די פאליציאנטען.

גלייכצייטיג איז אבער טעלעפאניש ארויסגערופען געווארען הילף און ס'איז אנגעקומען אויף אויטא'ס א גרעסערע אפטיילונג פון פאליציי מיט'ן קאמענדאנט ניעדזיעלסקי בראש און נאכדעם אויך רייטער-פאליציי.

דער המון איז פונאנדערגעטריבען געווארען. די „העלדען" האט מען ארעסטירט.

די ארעסטירטע זענען איבערגעשיקט געווארען אין רשות פון אויספארשונגס-ריכטער.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Majâ 16,
Telefon 11-24
אינערליכע- און קינדער-קראנקהייטען
נעמט אָן פון 7—8, זונטאג פון 4—5

ספארט.

„ל. ק. ס." - „הראקאוויא" 2:4.

דער נעכטיגער פריינדשאפטס מעטש צווישען „ל.ק.ס." און „קראקאוויא" פון קראקא, האט זיך פערענדיגט מיט א אומגערעכטען אבער א פערדינטען נצחון פון „ל.ק.ס." אין פערהעלטניש פון 2:4.

ביידע מאנשאפטען זענען ארויסגעטרעטען מיט רעזערוו-שפילער.

דאס שפיל הויבט אן „קראקאוויא" און פיהרט אדורך איינגע שטארקע אנגריפען. ל. ק. ס. בלייבט נישט הינטערשטעליג און ערוויכט אין דער 3. מינוט א קארנער, וועלכער ווערט נישט אויסגענוצט. אין דער 10. מינוט ערצילט גינסבערג דורך א קאפ-שטויס דאס 1-טע טויער פאר „קראקאוויא". אין דער 12. מינוט ערצילט ל.ק.ס. א קארנער, פון וועלכען מילער גלייך אויס דעם רעזולטאט. ל.ק.ס. ערצילט אין דער 21. מינוט דאס 2-טע טויער דורך פעניא. די לעצטע האבען שאנסען אין דער 30. מינוט צו ערצילען דאס 3-טע טויער, אבער סאוויאק נוצט נישט אויס א זיכערע פאזיציע. 3 מינוט שפעטער ערצילט דער זעלבער שפילער דאס 3-טע טויער פאר ל.ק.ס. קראקאוויא נעמט איבער די איניציאטיוו אין איהרע הענד און האט א איבערגעוויכט איבער ל.ק.ס. אין דער 38. מינוט פון א פריי-שטויס ערצילט קראקאוויא דאס 2-טע טויער. פויזע 2:3 פאר ל.ק.ס.

שוין אין דער 1 מינוט נאך דער פויזע ערצילט פעניא דאס טויער פאר „ל. ק. ס." „קראקאוויא" וויל דעם רעזולטאט אויסגלייכען, אבער די פערטיידיגער פון „ל. ק. ס." לאזען נישט צו. אין דער גאנצער מעטש האט „ל. ק. ס." פיעל שאנסען צו פערגרעסערען דעם רעזולטאט, זיי ווערען אבער דורך די אנגריפס-שפילער נישט אויסגענוצט.

שוואך האט געשפילט דער צוועלפטער שפילער פון „טוריסטען" קוהאן. די אנגריפס-ליניע האט געשפילט שוואך.

ריכטער ה' ד"ר לוסטגארטען נישט דעצידירט.

צוליב דעם נישט זיכערען וועטער האט זיך דעם מעטש צוגעקוקט א קליינער עולם.

„טוריסטען" (קאמב.) - „ל. ה. ס" (קאמב.) 1 : 2

אויף דעם מארמעפט האבען די „טוריסטען" בעקעמפט „ל. ק. ס" אין פערהעלטניש פון 2 : 1.

ריכטער ה' קאלושינער- שוואך.

„שמשון" - „פאנאן" ס : ס.

נעכטען איז אויף „טוריסטען"-פלאץ פארגעקומען דער מעטש צווישען „שמשון" און „פאנאן" וועגען מייסטערשאפט פון דער 2 „ליגא". „שמשון" איז ארויסגעטרעטען אהן ציגלער 1 דאך האט זי געהאט א לייכטען איבערגעוויכט איבער דעם געגנער.

צוליב דעם שטארקען רעגען ווערט דער מעטש אין דער 2 מינוט נאך דער פויזע איבערגעריסען דורך דעם ריכטער ה' צווייליך.

זדונסקא-וואלא. (טעלעפאניש)

„חשמונאי" (לאדז) - „סאקאל" 7:2 (3:0)

וועגען מייסטערשאפט פון דער 2. ליגא. „חשמונאי" האט געשפילט שוואך און געליטען א גרויסע מפלה!

ריכטער ה' יעסטשעמבסקי — גוט.

„שמשון" אין טאמאשאָוו.

זונטאג האט דער יודישער ספארט-קלוב „שמשון" געשפילט אין טאמאשאוו א פראפאגאנדע מעטש מיט דעם דארטיגען „הכוח". ערצילענדיג א לייכטען נצחון אין פערהעלטניש פון 1:3.

ריכטער ה' דיר. טיבאר.

ם. צ-ר.

די מלחמה-געפאַהר — אַ רעאַלער פאַקט

אַזוי בעהויפּטעט בעת אַ רעדע ריקאָוו.

מאָסקווע, 15. (ספּ. טעל.) אויף דער לעצטער זיצונג פון'ם צ. ק. פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי האָט ריקאָוו געהאַלטען אַ רעדע וועגען דער מלחמה געפאַהר.

ס'איז גענוג — האָט ער געזאָגט — נאָכצוזעהן די געשעהעניש פון די לעצטע טעג, כדי צו איבערצייגען זיך אין דעם, אַז די מלחמה'געפאַהר איז אַ רעאַלער פאַקט: די אָנפאַלען אויף די סאָוויעטישע אַמבאַסאַדעס אין כינאַ און ענגלאַנד, דאָס איבעררייסען די ענגליש סאָוויעטישע בעציהונגען, דער דרוק פון אַ בלאָקאַדע אַרום אונז, דאָס אַלץ בעווייזט, אַז ס'ווערט געפיהרט אַ פּלאַנמעסיגע אַקציע.

איצט בײַם ווייַלען פעסטשטעלען דעם מאָמענט, ווען ס'וועט אויסברעכען דער קריג דאַרף מען וויסען, אַז אַ מלחמה קעגען די סאָוויעטען קען ברענגען צו אַן אויסברוך פון אַ פּראָלעטאַרישער רעוואָלוציע אין דער גאַנצער וועלט. מיט דער דאָזיגער פראַגע בעשעפטיגט זיך אויך די קאַפּיטאַליסטישע וועלט.

כדי אָפּצורוקען דעם דאָזיגען מאָמענט אויף וואָס ווייטער דאַרף סאָוויעט-רוסלאַנד פיהרען אַ אַנטעריהאַנדלונגען מיט די קאַפּיטאַליסטישע מלוכות.

מ'דאַרף נישט פערגעסען, אַז די מלחמה געפאַהר איז אַ רעאַלער פאַקט און מ'דאַרף אויסנוצען אַלע פערטיידיגונגס מיטלען. לענין האָט אַ מאָל געזאָגט: בעסער אַלע זאָלען אומקומען, איידער אַריינלאָזען דעם שונא. מ'וועט דאָס דאַרפען געדענקען, און אויב עס זאָל אויסברעכען אַ קריג, דאַרף מען זיך בעמיהען קודם כל אין אַלע לענדער צו ויסרופען אַ בירגער קריג.

1300 זעלבסטמאָרדען אין ווין — פאַר אַ האַלב יאָהר

ווין, 15 (ספּ. טעל.) לויט אַ צוזאַמענשטעלונג פון דער פּאָליציי-קאָמיסאַריאַט זענען אין ווין אין פערלויף פון'ם ערשטען האַלבען יאָהר 1927 פאָרגעקומען 1302 זעלבסטמאָרדען (694 מענער און 608 פרויען). אין 1926 י. האָט זייער צאָהל בעטראָגען 1255.

די סיבות פון די זעלבסטמאָרדען זענען געווען: אין 262 פאַלען — צוליב פאַמיליען סכסוכים (דערפון האָבען זיך 44 געענדיגט מיט'ן טויט); 255 פאַלען צוליב נויט (55 זיך געענדיגט מיט'ן טויט); 137 — צוליב קראַנקהייט (17 זיך געענדיגט מיט טויט); 395 — צוליב אומגליקליכער ליבע (30 זיך פאַרענדיגט מיט טויט); צוליב גייסטיגע סיבות — 120 (דערפון 39 טויט פאַלען); 24 פערזאָנען האָבען זיך געוואָלט נעמען דאָס לעבען צוליב מורא פון שטראָפען, זיי זענען אָבער אַלע אָפּגעראַטעוועט געוואָרען.

דער טויט פון קרובים האָט געוואָרען 30 פערזאָנען צו זעלבסטמאָרד פון דעם 17 מיט טויט-אויסגאַנג ביי די איבעריגע פאַלען איז נישט געלונגען פעסטצושטעלען די סיבה.

רעזולטאַטען פון די וואַהלען צום 15. ציוניסטישען קאָנגרעס.

ווין, 15. (ווים). די ווייצמאַן ליסטע האָט דערהאַלטען 551 שט. די ליכטע פון די ראַדיקאַלען — 663 שט. מזרחי — 114 שט. רעוויזיאָניסטען — 264 שט.; התאַחדות — 146 שט. פּועלי-ציון — 43 שט.

געוועהלט זענען געוואָרען: ד״ר לעאָן גאָלדהאַמער (פון די ראַדיקאַלען) און ד״ר איזידאָר שאַליט (פון די ווייצמאַניסטען).

פון כאַריש אַסטראַו ווערט מיטגעטיילט, אַז בעת די וואַהלען אין משעכאָסלאָוואַקיען האָבען פון 6514 שטימען דערהאַלטען: ליסטע 1 (לינקער ציוניזם, פּועלי-ציון, התאַחדות) — 4167 שט. ליסטע 2 — (ראַדיקאַלען) 1329 שט. מזרחי — 1018 שט. די ליסטע נומער 1 האָט בעקומען 6 מאַנדאַטען ליסטע 2 — 2 מאַנד. און מזרחי — 1 מאַנד.

אין דער בוקאָווינאַ זענען אָפּגעגעבען געוואָרען 1859 שט. פון דעם האָבען די אַלגעמיינע ציוניסטען דערהאַלטען 993 שט. אַרבייטס-בלאָק 863, רעוויזיאָניסטען — 206, מזרחי — 254 און ראַדיקאַלען — 43 שט.

ס'זענען געוועהלט געוואָרען ד״ר מאיר עבנער און ד״ר טעאָדאָר ווייסעלבערגער.

ריגאַ, 15. (טעלעגראַפיש דורך יט״אַ). בעת די וואַהלען צום ציוניסטישען קאָנגרעס אין לעטלאַנד, האָבען אַממעהסטען שטימען בעקומען די רעוויזיאָניסטען און „צעירי ציון", וועלכע וועלען ווארשיינליך האָבען צו 1 מאַנדאַט יעדע גרופּירונג.

מיט'ן אויפשטאַנד פון די רויט-הויטיגע

פיהרען אָן קאָמוניסטען.

לאָנדאָן, 15 (ספּ. טעל.) דער קאַמף פון די רויט-הויטיגע אין באָליוויען נעהמט אָן אַלץ מעהר אַ שאַרפערען כאַראַקטער. די 200 000 אומשטענדיגע רויטע אינדיאַנער שנעלע אָפּערירט און האָבען שוין בעזעצט די בּאַהן אויף דער גאַנצער לענג.

ווי מ'מעלדעט איצט מיט פּראָבט דער אויפשטאַנד פון די רויט-הויטיגע אינדיאַנער אַ קאָמוניסטישען כאַראַקטער און מיט דעם אויפשטאַנד פיהרען אָן ערטליכע און פרעמדע קאָמוניסטען.

ספּאָרט

וואַרשאַ (טעל.)

„פּאָלאָניאַ" — „טשאַרני" 3:3 (0:3)

לעמבערג (טעל.)

„חשמונאי" — „לעגיאַ" 2:0 (2:0)

פּויזען (טעל.)

„וואַרטאַ" — „ווױסלאַ" 2:3 (1:3)

קאַטאָוויץ (טעל.)

„רוך" — „ט. ק. ס." 0:0

ווין (ספּ. טעל.)

„הכוח" (ווין) — „סלאַוויאַ" (פּראַג) 1:1 (0:1)

„הכוח" איז אַרויסגעטרעטען אין פאָלגענדען צוזאַמענשטעל:

פּוביאַן, פעלדמאַן, גאָלד, שטייף, גרינמאַן, פריד, ניקאָלסבורג, הויזלער, שנעבעלער, העס, פישער.

דער „הכוח" האָט געהאַט אַ איבערוויכט און געפיהרט 1:0 ביז גאָהענט צום סוף מעטש. פּאַביאַן ווערט אָבער פערוואונדעט און מוז פערלאָזען דעם פעלד ערשט דאַן גלייכט סלאַוויאַ דער מייסטער פון טשעכאָסלאָוואַקיי אוס דעם רעזולטאַט. דאָס טויער פאַר „הכוח" האָט געשאָסען שנעבעלער

שטורעם אין ענגלאַנד

אָנגעמאַכט גרויסע היזקות.

לאָנדאָן, 15 (אַטע) די פערגאַנגענע נאַכט און אין היינטיגען טאָג איז אין ענגלאַנד פאָרגעקומען אַ שרעקליכער שטורעם. די שלאַקס רעגענס און די הוראַגאַנען האָבען אָנגעמאַכט גרויסע מאַטעריעלע שאָדענס. אין דעם טאָל עדען נומבערלאַנד איז די בּאַהן־ליניע צווישען קאַרלי און אַפּעלווי איבערגעריסען געוואָרען, ווייל דער באָדען איז אונטערגעשווענקט געוואָרען דורכ'ן וואַסער און זיך אַראָפּגערוקט.

רעגירונג וועט העמפען

געגען די אַנטי-סעמיטישע אָרגאַניזאַציעס אין פּוילען.

וואַרשאַ 15 (טעלעפאָניש) דער אינערן-מיניסטער האָט אַרויסגעגעבען פאָלגענדען קאָמוניקאַט:

פּוילען האָט אין די געשלאָסענע צוזאַמענקונפטען זיך פערפליכטעט גישט צו דערלאָזען אויף דער פּוילישער טעריטאָריע אָרגאַניזאַציעס, וועלכע האָבען פאַר אַ ציל צו פיהרען אַ בעוואָפענטען קאַמף מיט'ן ראַטען-פערבאַנד, אָדער צוגרייטען זיך מיט געוואַלד אַראָפּצוּוואַרפען די עקזיסטירענדע אָרדנונג אין די רעפּובליקען פון ראַטען פערבאַנד. די דאָזיגע פערפליכטונגען דאַרף אָפּהיטען נישט נאָר אַ פּוילישער בירגער נאָר אויך דער, וועלכער איז נישט קיין פּוילישער בירגער און לעבט דאָ אויף'ן סמך פון אַזיל-רעכט.

די פּוילישע רעגירונג האָט זיך לעצטענס דערוואוסט, אַז געוויסע פערזאָנען און אָרגאַניזאַציעס, וועלכע געניסען אין פּוילען פון אַזיל-רעכט, פיהרען אַ טעטיגקייט נישט אין הסכם מיט די פערפליכטונגען, וואָס פּוילען האָט אויף זיך גענומען. די רעגירונג מוז דעריבער וואָרענען מיט דער גאַנצער ענטשידענקייט, אַז זי וועט נישט פּאַלערירען אַזעלכע האַנדלונגען. אין אַזעלכע פאַלען וועלען די אָרגאַניזאַציעס ווערען פונאַנדערגעלאָזט, די צייטונגען פערמאַכט און די שולדיגע וועלען אַרויסגעשיקט ווערען פון פּוילען.

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

גאַסטראָלען פון די ליבלינגס-געסט אויס אַמעריקאַ

אַננאַ און הײַמאַן יאַקאָבאָוויטש

הײַנט, דינסטאַג, דעם 16 אויגוסט 9 אָוועגד צום ביליגע פּרייזען

די מאַמע פון דער וועלט

לעבענס-בילד אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון וואָלאָטאַרעווסקי. רעזשיסירט לויט דער אויפפיהרונג פון אַמעריקאַ דורך הײַמאַן יאַקאָבאָוויטש.

הויפּט-ראָלען: „טרים"—אַננאַ יאַקאָבאָוויטש „דעוו דער גנב"—הײַמאַן יאַקאָבאָוויטש

אַנאָנס! ענדליך! זיה דערוואַרט! אַנאָנס!

שבת ד. 20 אויגוסט, 9 אָוועגד

פּרעמיערע! צום ערשטען מאָל אין לאָדז! פּרעמיערע!

די גרויסע קאָמישע אָפּערעטע מיט פיל נומערן געזאַנג און טענץ

די פּוילישע חתונה

רעזשיסירט דורך הײַמאַן יאַקאָבאָוויטש

די הויפּט-ראָלען שפּילען די אַמעריקאַנער געסט אַננאַ און הײַמאַן יאַקאָבאָוויטש און אויך די ביי-אַנגאַזשירטע אַרטיסטען פון ריגע

אסתר זעוואָקינאַ און ישראל בירנבוים.

ס'נעמט אָנטייל פּרויען: בעזמאַן, מאַכאַי איוסקאַ, פאָדערמאַן. מענער: פּריעל, אייזענבערג, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי צווייליך

אַדמיניסטראַטאָר: א. בעזמאַן. ביהנע-לייטער: מאַכאַראָווסקי.

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע.

דורך מיינע בריליען.

אויפ'ן אַלטשטעטישען שוהל-הויף.

אַזוי איז דאָרט שוין געלעגן און גרינגעלגען-אַ גאַנצער יאַהרמאַרק: קינדער שפּילען אין „קלאַסען", חברה קונדסים יאָגען נאָך אַ היימלאָזע, שוואַרצע קאַץ, מענשען דרעהען זיך אַהין און דרעהען זיך אַהער, דאָ געהט אַ „שאַכער" מיט אַ שמאָנצעל - אַייטעם קאַפּעלוש, וואָס מ'דאַרף איהם נאָר געבען אַ טרעס-אויף, אַ פּאָרע-שיך אויף שוואַרץ, צו אויף גרין און פערשטאָפּען דאָרט אַ צוויי דריי לעכלעך, וועט עס זיין אַ הוט פון זיין לעבען נאָמען, אסור מאָזעמאַסקין!... און דער „שאַכער" שטעלט טאַקי מיט זיין סחורה און פונדעסטוועגען אַ בעסערען מענש, אַזוי למשל, ווי איך, ווייל ער נערן מופה זיין מיט דער מציאה:

— קויפט פעטער'שי, אַ הוט, אַ שמאָנצעל-אייטעם קאַפּעלוש, פינף זלאָט אינגאַנצען!... 3 זלאָט... 2.50!... נו, און אַ זלאָטי אויך נישט? — מאַרפּוילט וועלען זאָלען אַלע געשעפטען!... טאַ גיט זשע גלאַט צעהן אַ נדבה, כ'האָב אין דערהיים אַ שלאַק-רוהרעניקע חייב מיט 6 לעבעדיגע יתומים!...

רוקט זיך אונטער דער בלינדער ייד, מיט דער רויטער קאַלדרע אויפ'ן האַלז, וואָס האָט אַ חזקה אויפ'ן שוהל-הויף.

— די גנב, די מאַמזער, די האָסט אַ שלאַק-ריהרעווודיג ווייב! —זי פערקויפסט נישט פאָרנט קאָכענדיגע אַרבעס!...

פּרובט דער „שאַכער", משה סוחר, זיך אַרויסצודרעהען פון דעם עסק:

— וואָס איז אַ חלוק: יאָ שלאַק-ריהרעווודיג, נישט שלאַק-ריהרעווודיג? אַז איך זאָג אייך, פעטער אַ „שלאַק", זאָלט אַיהר מיר גלויבען!...

— געט'ס נאָר אַ קוק, צ'זאָלט'ס מיר געזונד זיין — קומט אָן צו טאַפּשען דער לאָמער אויפ'ן הילצערנעם פוס — געט'ס נאָר אַ קוק אָן די כח-געשעפטען, דו ביזט דאָך אַ „שאַכער", זייט ווען געהסטו דאָס אויף די „פענטע"?!...

דאָס שאַכער'ל פאַלט אַלץ נישט אַראָפּ ביי זיך אין, צעפיהרט ברייט מיט די הענד:

— נו, שוין ווידער אַ מעשה, איך האָב אויף דער „פענטע" גרעדט, ווי דו, אוא פאַטענט... כ'נוים דען דעם „פּאַן"יו וועלען זיי, זאָלען זיי געבען, אַ נישט, רייס איך דען די פּאָלעס אָפּ, אַזוי ווי עפּעס שנאָרערס?! פענאַקעס זעהסטו! טאָמער, ווייל אַ ייד יאָ געבען אַ צעה נער'ל, זעגען זיי דאָ!...

אָט אַזוי געהט דער „מאַרק" אויפ'ן אַלט-שטעדטישען שוהל-הויף און אין אַ ווינקעל געגענאיבער דעם בית-המדרש, אַנגעשפּאַרט אין דער וואַנד זיצט אַ ייד, וואָס דער ווינט האָט איהם אַרויסגעוואָרפען, מיט אַ ווייב, מיט דריי פיצלעך קינדער פון דער דירה..

אַ סמאַטע, אַ צעריסען קישען אין דער איינעמיט, אַ קייבערל און אַ פלאַשוואַסער, איז דעם ייד'ס האָב-און-גוטס. זיצט ער, דער עקסמיטירטער ייד, אַנגעהויקערטער מיט פערבראָכענע הענד און קוקט אין הימעל אַריין, געבען איהם זיצט אַ קליין יודעלע, זיין בחור'ל פון אַ יאָהר פינף מיט גרויסע פערזאָרגטע אויגען און העלפט דעם טאַטע מיטזאָרגען און אַזוי, ווי קליינע, יודישע הענדלעך קענען נישט רוהען—מאַכען זיי אין זאַמד פערשידענע קעסטעלעך, פערשידענע רינגעלעך און די מאַמע, אַן איינגעשרומפענע יודענע מיט אַ געלבען פאַרמעט-פּנים שטעהט דערנעבען און האַלט אַ קליין קינד אויף דער האַנד און מאַכט ביים צעבראָכענעם מאַן אַ תכלית:

— חיע, וואָס וועט זיין, שוין די דריטע וואָך אויף'ן גאַס?..

— וואָס זאָל זיין? כ'על שטאַרבען עט מען מיך בעגראָבען... טויטע מענשען לאָזט מען נישט אין גאַס...

— אין לעבעדיגע יאָ?...

— זי זעהן דאָך, פאַניע לעבען, שוין די דריטע וואָך אַזוי, דער אַלטער ליידט אויף נירען, די קינדער הוסטען..

— נו, און מענשען, מענשען געהן דאָך דאָ פאַרביי אַזויפיל, קיין עין-הרע, זאָגען זיי גאַרנישט?..

— פאַרוואָס זאָגען זיי נישט? זיי זאָגען יאָ, „ס'איז נעבעך אַ רחמנות"— זאָגען זיי...

אָט אַזוי ווייזט זיך מיר אויס דאָס ביטערע האַרץ די עקסמיטירטע יודענע און ס'קומט מיר אויפ'ן געדאַנק יענע מעשה פון דעם בעל-רחמנות, וועלכער האָט אין אַ קרירה'דיגע ווינטער-נאַכט נישט געוואָלט אַריינלאָזען אַן אָרימאַן שלאָפען, דערפאַר, ווייל, ווען ער וועט איהם האָבען אַריינגעלאָזט אין דער וואַרימער שטוב, וועט ער דאָך שוין מעהר נישט קענען רחמנות האָבען אויף איהם...

— יאָ, יאָ, פעטער, אַזוי איז עס אויף גאָט'ס וועלטעל, שאַרט זיך מיר אונטער אַ פרעהליך יודעל, איינער האָט „יעהייז", איינער האָט געלד, דער צווייטער ווערט געשוואָלען פאַר קעלט... ס'איז אַן אַלט וועלטעל מיט אַ נייעם אונטערשלאַק.. און דאָס פרעהליכע יודעל, צעשפּרייט רעמאַרקעט די הענד:

— לאָדז האָט „אַ סומך נופלים"... „אַ גמילות חסדים" פערשידענע צדקה-חברות, כלל-טוער'ס, ווי שוואַמען אין וואַלד, נאָכ'ן רעגען. קיינער וועט זיך אָבער נישט אומקוקען אויף אַן אומגליקליכען בעל-מלאכה, וואָס ליגט שוין דריי וואָכען אויפ'ן גאַס... דערפאַר אָבער מאָרגען צי איבערמאָרגען וועט זיין אַ בלימעל טאָג פאַר עפּיס „אַ שומר" צו אַ סקויטען-אָרגאַניזאַציע און יעדער וועט עפּיס געבען!...

איך האָב זיך שטיל אָוועקגערוקט פון דעם פרעהליכען יודעל, וועלכער האָט זיך ערשט בעגרייט אויף צו נצחן מיך אין דער אַרבייט אַריין און שטיל, אין זיך, האָב איך געטראַכט:

הלמאי זאָל איך זאָגען, אשר זיים איהר געטרעכט!...

י. שרהלעם.

א שטענדיגע יודיש-קונסט-טעאַטער אין וויען.

וו י ע ן (יט"א) דאָ ווערען אָנגענומען שריט צו שאַפען אַ שטענדיגען יודישען קונסט טעאַטער אין וויען. עס ווערען געפיהרט אונטערהאַנדלונגען מיט'ן קאַרלס-טעאַטער וועגען אַ קאָנטראַקט אויף אַ לענגערע צייט.

נאַציאָנאַל-יודישע און ציוניסטישע פינאַנציעלע קרייזען זענען גרייט צו-צושטייערען גרעסערע סכומים געלד, כדי וויען זאָל האָבען אַ סטאַבילע יודישע קינסטלערישע בינה. אין אַמעריקאַ ווערען אריינגעצויגען באַקאַנטע יודישע אַקטיאָרען פון פוילען און אַמעריקאַ, דערונטער די באַקאַנטע סוברעטע מאָלי פּיקאָן, וועלכע וועט שפּילען אַ גאַנצען סעזאָן אין בעניימען יודישען קונסט-טעאַטער פון וויען.

אנגעוועלשאַפט צו בעקעמפען שווינדזוכט אין צפת.

י ר ו ש ל י ם, (י.ט.א) אין צפת האָט זיך-געגרינדעט אַ געזעלשאַפט, וואָס האָט די אויפגאַבע צו בעקעמפען די שווינד-זוכט. אַלס עהרען-פּרעזידענט איז אויס-געוועהלט-געוואָרען דר. ז.ה. פּרעזידענט פון דער געזעלשאַפט איז דר. ווייל.

א פילם וועגען דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין רוסלאַנד.

מ אָ ס ק ו ו ע. (יט"א) די קאָמיסיע פאַר פּראָפּאַגאַנדע פון יודישער קאָלאָניזאַציע צווישען אַרבייטער האָט גע-שלאָסען אַן אָפּמאַך מיט די זומער-קלוּבען פון די מאָסקווער פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען וועגען דעמאָנסטרירען אין די קלובען דעם קינאָ פילם „יודען אויף ערד-אַרבייט", וואָס איז אינסצענירט געוואָרען דורך דעם „אָזעט".

פאַר יעדען סעאַנס וואָס געהאַלטען ווערען אַ פּאָרטראַג וועגען די אויפגאַ-בען פון „אָזעט".

פאַר דער ציריכער רעכט-שוץ-קאָנפערענץ.

ל אָ נ ד אָ ן, (י.ט.א.) אויפ'ן וועג קיין ציריך צו דער רעכטס-שוץ קאָנפערענץ, ווייל דאָ איצט דער סעקרעטאַר פון אַמעריקאַניש-יודישען קאָנגרעס ה' בער-נאַרד ג. ריטשאַרדס.

יודישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטפערען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

> ## קופּאָן.
> יורידישע אָפּטיילונג
> פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
>
> דאָס דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף א יורידישע עצה דאַרף צוגעלייגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט איינגע-געבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.
>
> גילטיג דעם 16. אויגוסט 1927.

5994. אַ בעטרייער לעזער פון פּאָל-נאַ גאַס קאָמפּאַן.

אַלס אייגנער אַ שטיבעל צו דאַוונען אָדער אַ חדר צו לערנען, קוים בעשטייט זייער לאָקאַלען נאָר פון 1 צימער, דאַרף מען צאָהלען דירה-געלד פאַר זיי לויט'ן פּראָצענט סאַץ פון ליטערע D ד. ה. 43% פּלוס 6% פאַר די אויס-גאַבען.

Ch. Z .5995

מיר האָבען שוין נישט איינמאָל גע-ענטפערט אויף ענליכע אָנפראַגען, אַז קוים האַנדעלט זיך וועגען דורכפיהרען אין פּערגומענטען לאָקאַל נישט בעדיי-טענדע רעפּאַראַציעס מוז עס טאָן דער לאָקאַטאָר אויף זיין אייגענעם חשבון. דאַרום מען אָבער מאַכען אַ גייטס קאָסט בּאַרען רעמאָנט מוז עס טאָן דער הויז-ווירט.

5996. סאַפיר.

מעג דער ענין פּאַקטיש שוין זיין פּערפעלטערט, קוים פּרובט זיך נישט דערויף דער פּראָצעס-אינטערעסירטער בעל חוב, האָט דאָס געריכט נישט קיין רעכט אַמטליך אָנצווענדען דאָס דע מאָגטע מיטעל.

5957. אַ לעזער פון יערושאַלימסקע.

אויב דער בעשולדיגטער האָט גלייכ-צייטיג אויך נישט דערלאַנגט קיין אַפּעלאַציע, קאָן דער אורטייל נישט ווערען פּערכאַפּט. דאָס פּערבייטען אַ געלד-שפּראַך אויף פּרינט קאָן אַליין שוין בעטראַכט ווערען פאַר אַ פערשאַרפונג פון דער שטראַף.

5998. ק. ק-ק

איהר קאָנט דרייסט שליסען דעם אַרענדע-אָפּמאַך מיט'ן פּאַטער. ער דאַרף בשום אופן דערויף נישט האָבען די הסכמה פון דער ראַדע פאַמיליע.

5999. ל. ב. 42

אויב איהר וואוינט אין 1 צימער האָט נישט קיין סובלאָקאַטאָרען און זענט רעגיסטרירט אין מלוכהשען אַמט פאַר אַרבייטס-פערמיטלונג אַלס אַרבייטס לאָזער דאַרפט איהר נישט צאָהלען קיין לאָקאַל שטייער. דעסגלייכען זענען בע-פרייט פון דער פליכט צו צאָהלען לאָ-קאַל-שטייער אַלע די לאָקאַטאָרען, וואָס צאָהלען ווייניגער ווי 60 רובעל יעהר-ליך.

6000. שניידזוואָר.

6001. אַ בעטרייער לעזער פון ריבנע

6002. אַ שומאַכער.

6003. לאָלאָק.

וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פּערזענליך פערשטענדיגען מיט אונ-זער יוריסט אין רעדאַקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג, מיטברענגענדיג די צייטונג.

6004. יאַקובאָוואָסקי.

נישט ביז'ן 1. יאַנואַר 1928 ווערען אָנגעוואַנדען די 6% קוואַרטאַלדיגע הוספות, נאָר כל זמן דאָס לויפענדע דירה-געלד בעטרעפט נישט 100% פון דער סומע, וויפיל די זעלבע דירה איז בעגאַנגען אין יוני 1914.

אַ לעזער פון גייטרס מאַרק.

לויפענדע און פּערלעגענע פּראָצענ-טער ווערען צוגערעכענט צום איינצי-לכען חוב און מוזט לויט'ן זעלבען אופן וואַלאָריזירט.

די רייזע קיין ארגענטינא

וועט שוין נישט זיין אזוי ווייט.

דאָס ווייטע ארגענטינא ווערט דערנעהנטערט.

די רייזע פון איראָפּאַ קיין אַרגענטינאַ וועט איצט דויערען נישט מעהר פון עלף טעג. דאָס דאָזיגע זעהר וויכטיגע נייעס האָב איך איצט זיך דערוואוּסט דאָ אין בערלין. איינינע גע-ווסע בערלינער צייטונגען האָבען היינטיגע וואָך בעקומען איינלאַדונגען פון דער בעקאַנ-טער איטאַליענישער שיף-געזעלשאַפט „קאָספּו-ליטש" מיט צופאָהרען מיט דער ערשטער רייזע פון דער נייער ריזען — מאָטאָר-שיף „סאַטורניאַ", וועלכע מאַכט די ערשטע רייזע קיין אַרגענטינאַ דעם 21 סעפּטעמבער 1927.

איך האָב זיך בעמיהט צו דערוויסען אַ-ניגע געוויערע פּרטים, וועגען דער דאָזיגער נייער לוקסוס-שיף און ווי איך האָב זיך דער-וואוּסט איז די „סאַטורניאַ" אַ זעהר וויכטיגע ערשיינונג אין דער עמיגראַציע קיין אַרגענטי-נאַ. מען מוז נעמען אין אַכט, אַז די פּער-אייניגטע שטאַטען זענען געוועזען פּעריאָדיש פאַר דער עמיגראַציע און פון אַלע איינ-וואַנדערונגס לענדער איז אַרגענטינאַ דאָס איינציגע לאַנד, וואָס מען קען רעכענען פאַר'ן יודישען עמיגראַנט פאַר צוגעפּאַסט. דער פעה-לער איז אָבער געווען, וואָס די רייזע קיין אַר-גענטינאַ איז זעהר אַ דויערהאַפטע און אַ ווייטע, זי דויערט עטליכע און צוואַנציג טעג און אפילו מיט די בעסטע שיפען דויערט זי אַ 19 טעג.

דערפאַר האָט אַרויסגערופען אַזאַ אַלגעמיי-נעם אינטערעס דער פאַקט, וואָס די שיפס-געזעלשאַפט „קאָסגוליטש" האָט איצט אויפ-געבויט אַ ריזען-מאָטאָר-שיף „סאַטורניאַ", וועלכע איז די גרעסטע און די שנעלסטע פון די שיפען, וואָס געהען אויף דער ליניע צווישען איראָפּאַ און אַרגענטינאַ. זי וועט די דאָזיגע רייזע דורכמאַכען בלויז אין עלף טעג. די זעלבע שיף-געזעלשאַפט „קאָסגוליטש" פּער-ענדיגט איצט בויען אַ צווייטע ריזען-מאָטאָר-שיף „וואולקאַניאַ", וועלכע וועט די ערשטע רייזע מאַכען אין פעברואַר קומענדיגען יאָהר.

די „סאַטורניאַ" איז אַ לוקסוס-שיף, זי ענט-האַלט 24,000 טאָן און לויפט 21 ים-מיילען אין אַ שטונדע, זי ענטהאַלט 5 קלאַסען, אַ ערשטע, אַ צווייטע אַ מיטעלקלאַס, אַ דריטע קאַבינען-קלאַס און אַ געוועהנליכע דריטע קלאַס.

די נייע ריזען-שיף „סאַטורניאַ" איז געבויט מיט אַזאַ אויסערגעוועהנליכען פּראַכט, אַז דאָס שטייגט איבער דעם לוקסוס פון אַלע גייע גרויסע שיפען, וואָס איך האָב געזעהן אין די לעצטע יאָהרען, דאָס איז אַ פּראַכטיגער פּאַ-לאַץ, וואָס שווימט אויפ'ן ים און איז אינ-ווייניג אויסגעשטאַטעט מיט אַ פערשוועגדע-ריש רייכטום און מיט אַ אויסערגעוועהנליכען געשמאַק. די ריזיגע זאַלען זענען געבויט לויט דעם רוימישען, פּאָמפּיאַנישען און פלאָרענטי-שען סטיל אָדער יעדער פון זיי שטעלט — פאַר אַ אַנדער יאָהר-הונדערט. און די פּער-וויילונגס-זאַלען, עס-זאַלען, באַד-האַלעס און שווים-באַסיינען זענען אויסגעשטעלט איבער-ראַל מערקווירדיג שעהנע סקולפּטור און בראָנז-פיגורען, פּראַכטפול-געשניצט מאַרמאָר-קאָלומנען. אַלץ איז אַזוי ווייט שעהן, אַז דאָס מאַכט דעם איינדרוק, אַז מען געהט אַרום אין אַ היסטאָרישען שלאָס.

מיך האָט שטאַרק אינטערעסירט צו וויסען, וואָס מעהר איינצעלהייטען, וועגען דער דרי-טער קלאַס, ווייל מיט איהר פאָהרען דאָך מייסטענס די עמיגראַנטען, און פון די פּער-זאָנען, וואָס האָבען שוין בעזעהען די דאָזיגע שיף דערוויס איך זיך, אַז די דריטע קלאַס איז אַזוי פיין און געשמאַקפול איינגעאָרדנעט, אַז עס וועט די פּאַסאַזשירען דאָרטען נישט פעהלען פון אַלע בעקוועמליכקייטען. מען האָט געמליך אויף דער דאָזיגער ריזען-מאָטאָר-שיף „סאַטורניאַ" איינגעפיהרט זעהר פיעל אויסבעסערונגען, וועלכע מאַכען די רייזע קיין אַרגענטינע פיל בעקוועמער.

די קאַבינען דריטע קלאַס, זענען גרויס, ליכטיג, האָבען ווייס-בעצויגענע בעטען, קליי-דער-שענק, אַ וואַש-טיש מיט קאַלט און וואַ-רים וואַסער אין יעדע קאַבינע, ווענטילאַטאָ-רען, די דריטע קלאַס קאַבינען זענען ציכטיג און פיין איינגעריכטעט און מאַכען דעם בע-סטען איינדרוק.

די אַלגעמיינע זאַלען אין דער דריטער קלאַס זענען גרויסאַרטיג און קענען בעפרידי-גען יעדען פיינעם געשמאַק, אַ גרויסער שעה-נער שפּייז-זאַל פאַר 600 פּערזאָנען, אַ גרויס רויכער-צימער, אַ לעזע-און שרייב-צימער, אַ פריזיר-זאַל א. ד. ג. דאָס אַלץ איז צו דער פּערפיגונג פון די פּאַסאַזשירען דריטע קלאַס. נישט אַ קליין פּערגעניגען ערטיילט די גרויסע און ברייטע פּראָמענאַדע.

פאַר'ן פּערגעניגונג פון די פּאַסאַזשירען איז איינגעאָרדענט געוואָרען אַ שיף-קינאָ און ראַ-דיאָ-קאָנצערט, בעזונדער ווערט געגעבען קאָנ-צערט און פערוויילונגס-אָווענדען מיט דער בעטייליגונג פון שיפס-אָרקעסטער.

איך גלויב, אַז אויך די אָפּטיילונג פון דער „קאָסגוליטש-ליניע" אין וואַרשאַ האָט אויך בעקומען אַ אויפטראָג אָנצונעמען בעשטעלונ-גען אויף דער ערשטער רייזע מיט דער לוק-סוס-שיף „סאַטורניאַ" קיין אַרגענטינאַ

Dr. med. H. NADEL
17 פּיעטריקאַוער 17
ספּעצ. פון אינערליכע קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט.
נעהמט-אָן פון 4 — 6 אין אָוענד

די וועלכע אזעוו האט פעראַמעט.

בעאַרבייט פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען פון ל. בראַנט.

(129

דאָ האָט שוין אָזעוו אַ געשריי געטון:

– געהט אייך צו אַלדע רוחות! אויב די נשמה פאָדערט זיך דערביי נישט, טאָ זאָל דער רב נעהמען דעם גוף פונ'ם קינד און טון מיט דעם וואָס ער וויל.

– הייסט עס, איבערמאָרגען. – האָב איך געזאָגט, – איבערמאָ-רגען צוועלף אַ זייגער בייטאָג וועט זיין דער ברית. איך וועל ברענגען פון דער שטאָט אַ ספּעציעלען דאָקטאָר, אַ מוהל, און אַ מנין יודען, וואָס זאָלען וועלען זיך בעטייליגען אין דער דאָזיגער שמחה.

– זעהר אינטערעסאַנט, – האָט אָזעוו בעמערקט, – אָבער וואו האַלט מען עס דעם אוצר פון די גוטע זאַכען?

– פערלאָסען בייַ מיר אין שטוב! – האָב איך געענט-פערט, – און ווען עס זאָל נישט געווען קומען צו קיין ברית, מוז איך אייך מחלה זיין בסוד, אַז מען וואָלט בעדאַרפט די גע-שמאַקע זאַכען אָפּשיקען צוריק קיין מאָהילעוו.

– אויב אַזוי זענען מיר טאַקע זעהר צופרידען! – האָבען זיך אָנגערופען איינציגע פון דער קאָמפּאַניע, – מיר וועלען קו-מען אויפ'ן ברית און וועלען אויך עפּעס טועם טעם זיין, מיר האָ-בען דאָך דערויף רעכט, עפּעס האָבען מיר דאָך געהאָלפען דער זאַך.

איך האָב געהאַלטען, אַז דער ענין איז שוין יעדענפאַלס ערלעדיגט. אָבער מיט אַמאָל זאָגט מיר אָזעוו, אַז ער האָט טאַ-קע מיך איבערגעגעבען דעם גוף פונ'ם קינד (הגם זיין נשמה פּראָטעסטירט געגען דעם עטין). דאָך קען ער מיר נישט ערלוי-בען צו מאַכען דעם ברית אויף דער דאַטשע. אַלעס איז דאָ אָפען, און ער וויל כלל נישט, אַז די זאַך זאָל מפורסם ווערען איבער אַלע דאַטשעס. ער גיט מיר אָבער זיין הבטחה, אַז ווען ער וועט צוריק קומען קיין מאָסקווע, אין זיין וואוינונג, וועל איך קענען טון, וואָס איך וועל וועלען.

אַז די אַלטע האָט דערהערט אַז די דאָזירים אַ ז זי שיער נישט געבליבען חלשות, ווייל דער בדית איז אָפּגעלייגט געוואָ-רען דורך דעם אויף חדשים. איך האָב איבערגעפּרעגט אָזעוו אין דער געגענוואַרט פון זיינע חברים, צי קען איך זיין רוהיג. אַז ער וועט אויף זיין בעשלוס נישט חרטה האָבען, און אָזעוו האָט מיר דעריבער געגעבען זיין עהרען-וואָרט. עס זענען דערביי בעוועזען זיין פרוי און חברים.

איך האָב מיך אָפּגעזעגענט און בין אַוועק אַהיים. איך האָב פּערגעקומען צו זיך אויך די באָבע און איהר געזאָגט, אַז איצט צווייפעל איך מעהר נישט, אַז די זאַך איז געקומען צו אַ גמר, ווי מיר האָבען עס געוואָלט. איך האָב איהר אויך פּאַ-געשלאָגען צו שיקען אַ דעפּעשע דעם אַלטען מעכקינ'צן, קיין מאָהילעוו, אין מיין נאָמען און אין איהר נאָמען, אַז מען האָט שוין דאָס קינד מל געווען. דערמאָט האָב איך געוואָלט איהם בערוהיגען.

אָבער די אַלטע האָט בשום אופן נישט געוואָלט מסכים זיין דערויף.

– איך גלויב נישט אין דער הבטחה פון רשעים, – האָט זי געזאָגט.

עס זענען אַריבער חדשים. מיר זענען געווען אין מאָסק-ווע. איך בין אַלץ צוגעשטאַנען צו אָזעוו'ן. ער זאָל מקיים זיין זיין וואָרט, אָבער ער האָט עס אָפּגעלייגט פון טאָג צו טאָג. עס איז געקומען דער חודש נאָוועמבער. דעם זיבעטען נאָוועמ-בער זאָגט מיר אָזעוו, אַז דער דאָזיגער טאָג פּאַסט איהם פאַר'ן ברית.

איך האָב זיך דורכגערעדט מיט'ן מוהל, ד"ר זשערמאַנ-סקי און מיט מיין בן עיר שרגא פייטעל לוריע, וואָס האָט גע-וואוינט אין מאָסקווע, און אַלע דריי זענען מיר געקומען צו אָזעוו'ן אין דער וואוינונג, וואָס האָט זיך געפונען אין דעם וואַ-גאַנקאָווער געסעל, אין פּאָסטוכאָוו'ס הויז, אינ'ם ערשטען שטאָק-רעכטס.

די אַלטע האָט געבראַכט יודען פון דער גאַס, און איך ווייס נישט ווי עס איז איהר געלונגען, נאָר איהר איינלאַדונג האָט אָנגענומען אויך איינער פון די חשוב'ע בעלי-בתים פון שטאָט יצחק אפרת, וואָס אויף זיין נאָמען איז איצט דאָ אין דער מעזשצוואַיער שוהל אַ מאַרמאָר-טאָוועל.

אַז איך האָב אפרתן דערציילט די גאַנצע מעשה, איז זיין בעציהונג צו דעם ברית געוואָרען דורכגעדרונגען מיט אַן אמת'ן יראת השבור.

זשערמאַנסקי האָט אַלס דאָקטאָר בעטראַכט דאָס קינד, גע-פונען, אַז עס איז פולקאָם געזונד, ער האָט אָבער דאָך ער-קלערט, אַז ער וועט צו דער אָפּעראַציע נעמען כלאָראָפאָרם, ווייל דאָס קינד איז שוין אַלט ניין חדשים. דער דאָקטאָר האָט מיר דערביי מסביר געווען, אַז קינדער טראָגען איבער כלאָראָ-פאָרם זעהר לייכט, און אַז עס איז נאָך אין דעם פּרט קיינמאָל נישט געקומען צו שלעכטע רעזולטאַטען.

אַז אָזעוו האָט דערזעהן דעם דאָקטאָר, ווי ער שמייט מעשה כירורג אינ'ם ווייסען קיטעל און אין דעם ווייסען היטעל, האָט ער אַ געשריי געטון:

– אונטערהערט!

און איז אַוועק פון דער שטוב.

זשערמאַנסקי איז צוגעטראָטען צו דער אַרבייט. איך האָב פּערמיילט די כיבודים, און געזאָגט דער אַלטער, אַז זי מיט ר' שרגא לוריע וועלען זיין די קוואַטערס.

זי האָט איבערגעגעבען דאָס קינד לוריען, און איך האָב אָנגעהויבען זאָגען די תפילה „ברוך הבא" און די ווייטערע פסוקים. די אַלטע האָט געוויינט פאַר שמחה און געהאַלטען אין איין שרייען: „דאַנקען גאָט! דאַנקען גאָט!"

די יונגע מאַמע און די באָבע האָבען געוואָלט, אַז איך זאָל זיין סנדק. איך האָב אויך געזאָגט די ברכת המילה און די ברכה פון ברית של אברהם אבינו געוועהנליך זאָגט אָט די ברכה דער פאָטער, ווען מען איז מל דאָס קינד צום פערצענטען טאָג.

אַלץ איז אַריבער בשלום. דעם כבוד צו האַלטען דאָס קינד בעת די ברכות האָט בעקומען יצחק אפרת. איך האָב גע-זאָגט די ברכות און אַ נאָמען געגעבען דעם קינד „וואַלעריאַן". אַזוי האָבען די עלטערען געוואָלט. לוריע האָט זיך געחוזקעט: „אָט דער נאָמען, – האָט ער געזאָגט, – זענען אַ מין וואַלער-יאַן-טראָפּנס פאַר דער באָבען, וואָס זינט דאָס קינד איז געבוי-רען געוואָרען בין'ן ברית איז זי שטאַרק קראַנק געווען". אין הסכם מיט דעם דאָזיגען ווין האָבען מיר אַלע אַ נאָמען געגע-בען די ווי.-טראָפּען, וואָס מען האָט דעם קינד געגעבען בעת די ברכות „וואַלעריאַנקע".

(פאָרזעצונג קומט).

זיי האָבען זיך געשמד׳ט ווײַל זיי האָבען געוואָלט חתונה האָבען מיט אונגארישע אָפיצירען.

אַ טראַגישע געשיכטע מיט צוויי יודישע מיידלעך, חסיד׳ישע טעכטער. — די אָפיצירען האָבען זיי פערפיהרט און דערנאָך זיי „פערשפּילט" אין קאָרטען.

אין אַ געוויסע שטאָט אין אונגאַרן זיינען געווען צוויי יודישע שעהנע מיידלעך, ראָזע און לילי. ראָזע איז געווען אַ בלאָנדע, מיט בלויע אויגען און גאָלדענע האָר; איהר פריינדין לילי, איז געווען אַ ברונעטקע, מיט שוואַרצע אויגען און שוואַרצע האָר. לילי׳ס פאָטער איז אַ שוחט און ראָזע׳ס פאָטער אַ מלמד (ער איז געשטאָרבען פון צרות). ביידע יודען זיינען געווען שכנים און חסידים פון איין רב׳ן, און זייערע טעכטער, די בנות־יחידות, זיינען געווען געשוואוירענע פריינדינס פון יוגענד אָן. מען האָט די צוויי ורעכטעגע מיידלעך, וועלכע האָבען גע׳שמ׳ט מיט זייער שעהנהייט, בערעדט די געהויבענסטע שידוכים מיט פרומע באַלעבאַטישע יונגע לייט, מיט ישיבה־בחורים, וועלכע האָבען געקאָנט ווערען רבנים, אָבער ראָזע און לילי האָבען נישט געוואָלט הערען פון די שידוכים זייערע גערטנקען זענען געפלויגען אין גאָר אַנדערע וועלטען, און זייערע יונגע, אונערפאַהרענע הערצער זיינען געווען אָנגעפיהלט מיט ליבע־גע־פיהלען צו גאָר אַנדערע יונגעלייט, נישט צו ישיבה־בחורים מיט בעקעשעס און פאות און קליינע בערדלעך, נאָר צו שעהנע, וואוילגעבילדעטע יונגע אָפיצירען, מיט שוואַרצע פאָמאַדירטע וואָנצ־לעך, מיט בלאַנקענדע מעדאַלען אויף דער ברוסט און מיט גאָלדענע שטערען אויף די קאָלנערס.

אַז די צוויי אָפיצירען, פאַוועל שאַמאַ און יוליוס נאַך, זיינען געריטען אויף זייערע שוואַרצע פייערדיגע פערד, אויסגעפוצט אין זייערע שעהנע מיליטערישע אוניפאָרמס, מיט די שיינענדע שפּאָרען ביי די לאַקירטע שטיוועלעך, די בלאַנקענדע שווערדען אין די הענד און מיט רויטע פעדערן אויף זייערע מעשענע העלמען, זיינען ראָזע און לילי געשטאַנען בעהאַלטען ביים שוחט אין הויז, הינטער׳ן פאָרהאַנג פון פענסטער, און האָבען געזיפצט און גע־לעכצט נאָך ליבע צו די צוויי קריסט־ליכע יונגעלייט.

וואָס האָט עס די צוויי אונגאַרישע אָפיצירען געקאָנט אָפּהאַלטען פון צו פערפיהרען די צוויי שעהנע, יונגע יודישע מיידלעך? זיינען זיי טאַקע אין אַ פינסטערע נאַכט געקומען אונטער די פענסטער פון די צוויי מיידלעך, און געזונגען ליבע לידלעך און זיי אַרויסגערופען אין גאָרטען, גע׳סור׳ט זיך מיט זיי און זיי געשוואוירען אייביגע ליבע מיט אַלע קלייניגקייטען.

באַלד אָבער האָבען די צוויי אָפיצירען בעדאַרפט אָפּפאָהרען פון דער שטאָט — וואָרום זייערע מאַנעוורעס האָבען זיך געענדיגט און אין יענער נאַכט זיינען ראָזע און לילי פערשוואונ־דען געוואָרען פון זייערע היימען. זיי זיינען אַנטלאָפען מיט זייערע געליבטע און די עלטערן האָבען נישט געוואוסט וואו זיי זיינען פערפאַלען געוואָרען. באַלד אָבער האָט מען זיך דערוואוסט, אַז ראָזע און לילי האָבען זיך גע׳שמד׳ט אים צו קענען חתונה האָבען מיט זייערע געליבטע.

ווי אַ דונער האָט די נאַכריכט דער־שלאָגען די צוויי אָרימע פרומע טאַטעס. ר׳ משה האָט געריסען קריעה ווי נאָך אַ טויטען, און ער איז געזעסען, ווי דער דין איז, אַ שעה שבעה נאָך זיין גע׳שמד׳טע טאָכטער. ר׳ אלקום האָט זיך דאָס אומגליק זעהר בענומען צום האַרצען, און אַזוי ווי ער איז געווען אַ שוואַכער מענש, איז ער פון צער און ווייטאָג קראַנק געוואָרען און אין קורצען געשטאָרבען.

עס איז אָבער פערגאַנגען אַ שטיק צייט און ראָזע און לילי האָבען נאָך אַלץ נישט חתונה געהאַט מיט זייערע געליבטע חתנים, די אָפיצירען. זיי זיינען ווירקליך געווען כלות און זייערע חתנים האָבען זיי אַלץ גע־ייסט און צוגעזאָגט חתונה צו האָבען, נאָר עס אָפּגעלעגט אויף שפּעטער און שפּעטער.

דערווייל אָבער האָט זיך געמאַכט, אַז ראָזע האָט בעמערקט, אַז לילי׳ס אָפיצ׳ר הויבט אָן זיך צו איהר צוצושאַרען מיט ליבע ריידעלעך מעהר ווי מען בעדאַרף. דאָס האָט איהר זעהר געשמייכעלט, און זי האָט געדענקט ביי זיך אין גע־הײמען האַרצען, אַז גאָר זי איז די גליקליכע, וואָס אַלע יונגע לייט ערקלע־רען זיך איהר אין ליבע. און אַז איהר חתן, דער אָפיציר, איז איהר טריי, וועהרענד לילי׳ס חתן איז איהר פריינ־דין אַביסעל אונטריי. די זעלבע גע־שיכטע אָבער האָט זיך אויך ווידער־האָלט ביי לילי׳ן און לילי האָט דאָס זעלבע געדענקט וועגען איהר פריינדין ראָזע. דורך אַ צופאַל אָבער האָבען זיך ביידע פריינדינס, די כלות, דערוואוסט פון אַ דינער פון זייערע חתנים זייערע אָפיצירען, אַז די צוויי אָפיצירען האָ־בען איינמאַל, ווען זיי האָבען זיך אָנ־געשכור׳ט, בעשלאָסען צו בייטען זיך מיט די כלות. ביידע מיידלעך האָבען ערשט פערשטאַנען, אַז מען האָט זיי בעטראָגען און אַז זיי זיינען נישט גע־ווען עפּעס אַנדערש ווי שפּילכלאַך אין די הענד פון די הולטייסקע אָפי־צירען.

דאַן זיינען זיי זיך געפאַלען אויף די העלזער און האָבען זיך שטאַרק צו־וויינט און אויסגערעדט זיך זייערע ביטערע הערצער.

זיי האָבען זיך אָבער געשעמט צוריק אומצוקעהרען אַ היים. די צוויי אָפיצי־רען האָבען מיט גוטע ריידעלעך און מיט זיסע קאָמפּלימענטען ווידער בערו־הִיגט די מיידלעך צו פערדרעהען די קעפּ און מען האָט זיך ווידער „איבער־געבעטען", און לילי און ראָזע זיינען ווייטער געבליבען ביי זייערע „חתנים".

איינמאָל אָבער האָט זיך געמאַכט, אַז די צוויי אָפיצירען האָבען פערבע־טען זייערע כלות דורכצופאָהרען זיך מיט זיי אין אַן אויטאָמאָביל, וואו עס זיינען שוין געזעסען צוויי פריינד פון די אָפיצירען, אַ געוויסער רייכער גוטס־בעזיצער מיט׳ן נאָמען שאַש און זיין פלימעניק. דער גוטסבעזיצער האָט גע־וואוינט אויף זיין פאָלוואַרק, אַ היבשע שטיקעל וועג פון דער שטאָדט. ביי זייערע חתנים׳ס פריינד אויפ׳ן פאָלוואַרק האָט מען די צוויי מיידלעך זעהר פיין אויפגענומען און דער גוטסבעזיצער און זיין פלימעניק האָבען לכבוד זיי גע־מאַכט אַ „סעודה", ביי וועלכער עס האָבען געשפּילט ציגיינער־קאַפּעליעס און מען האָט גע׳שיכור׳ט און געהוליעט אַ גאַנצען טאָג. דאָס איז געווען אין אַ זונטאָג.

מאָנטאָג אינדערפריה, אַז ביידע מייד־לעך האָבען זיך שוין געקליבען אַהיים צו פאָהרען האָבען זיי פּלוצים בעמערקט אַז דאָס צימער, אין וועלכען זיי געפי־נען זיך, איז פערשלאָסען. די פענסטער, וועלכע זיינען געווען אויף דער זייט צו אַ גאָרטען מיט געדיכטע בוימער, זיינען אויך געווען פערשלאָסען. די מיידלעך האָבען זיך שטאַרק דערשראָקען. זיי האָבען גענומען שרייען און רופען מען זאָל זיי עפענען. אָבער קיינער האָט זיך נישט אָפּגערופען און קיינער איז נישט אַריינגעקומען אין זייער צימער.

יעצט האָבען ביידע מיידלעך פער־שטאַנען, אַז די מעשה איז עפּעס נישט גלאַטיג, אַז מען האָלט זיי געפאַנגען אין דעם צימער. זיי האָבען געוויינט און געקלאַפּט, אָבער עס האָט זיי גאָר־נישט געהאָלפען. קיינער האָט זיי נישט געהערט און קיינער איז צו זיי נישט געקומען.

ע׳שט שפּעט אין אָוועגד, אַז דער פלימעניק פון׳ם גוטס־בעזיצער איז גע־קומען צו זיי און ערקלערט, אַז זיי האָ־בען נישט וואָס צו שרייען און צו ווי־נען, ווייל עס וועט זיי דאָ גאָרנישט העלפען, וואָרום זיי מוזען פערבלייבען אויפ׳ן פאָלוואַרק ביי איהם און ביי זיין אָנקעל דעם גוטס־בעזיצער.

— יאָ, יאָ, מיינע שעהנע טייבע־לעך — האָט דער פלימעניק געזאָגט — איהר געהערט יעצט צו אונז. איהר יעצט אונזערע פריינדינס.

— ווי אַזוי געהערען מיר עפּעס צו אייך? מיר זיינען דאָך כלות פון אונזע־רע חתנים, די אָפיצירען פאַוועל און יוליוס — האָט ראָזע, די עלטערע, גע־זאָגט.

אָבער דער פלימעניק האָט זיך צו־לאַכט.

— אייערע חתנים — האָט ער גע־זאָגט — זיינען שוין לאַנג מיט׳ן אויטאָ־מאָביל אַוועקגעפאָהרען פון דאַנען און אייך אַ בערגעלאָזט פאַר אונז.

— לאָזט אונז אַרויס פון דאַנען, ווייל מיר ווילען אייך אויסדראַפּען די אוי־גען און חוץ דעם וועלען מיר אייך פער־קלאָגען אין געריכט פאַר האַלטען אונז געפאַנגען — האָט ראָזע ווייטער געזאָגט.

אָבער דער פלימעניק, הער לאַדוס לואיס, האָט זיך ווידער אויסגעלאַכט.

— איהר קענט אונז נישט פערקלאָ־גען — האָט ער ערקלערט, — עס קען מיר און מיין אָנקעל גאָר נישט קאָסטען קיין שטראָף דערפאַר, ווייל מיר האַלטען אייך ביי אונז. מיר האָבען פאַר אייך בעצאָהלט...

— וואָס הייסט בעצאָהלט? — האָבען ביידע מיידלעך אויסגעשריען און זיך צוויינט.

— בעצאָהלט, הייסט בעצאָהלט... אייערע פריינד, דער הערר פאַוועל און דער הערר יוליוס, האָבען אייך צו מיר און צו מיין אָנקעל פערשפּילט אין קאָרטען...

דערהערט אַזעלכע טעות זיינען ביידע אָרימע מיידלעך שיִער נישט אַראָב פון זינען פון פערצווייפלונג, און זיי האָבען בעשלאָסען צו פערבלייבען אויפ׳ן פאָל־וואַרק, ביים גוטסבעזיצער און זיין פלי־מעניק, ביז זיי וועלען קריגען אַ געלע־גענהייט זיך צו ראַטען. און אַ געלע־גענהייט האָט זיך באַלד געמאַכט. ביידע מיידלעך זיינען אַנטלאָפען פון דעם פאָלוואַרק. זיי האָבען געבלאָנדזשעט אַ גאַנצען טאָג און אַ גאַנצע נאַכט איבער די פעלד־וועגען און איבער די וועלדער ביז זיי זיינען געקומען אין אַ דאָרף.

פאַר צרות און בושה האָבען ביידע מיידלעך בעשלאָסען צו בעגעהן זעלבסט־מאָרד. זיי האָבען זיך אַריינגעוואָרפען אין אַ טייך, אָבער מען האָט זיי אָנגע־ראַטעוועט און נאָכדעם ווי זיי זיינען אַ קורצע צייט געווען קראַנק אין אַ שפּי־טאָל, האָבען זיי זיך מיט טרעהרען אין די אויגען און חרטה אין די הערצער אומגעקעהרט אין זייערע היימען.

אַז מען האָט זיך דערוואוסט אין דעם שטעטעל, אַז ר׳ משה׳ס און ר׳ אליקום׳ס טעכטער האָבען זיך צוריק אומגעקעהרט אַהיים, איז געוואָרען אַ גרויסע גדולה. דאָס גאַנצע שטעדטעל ווייבער האָבען געפיהרט די צוויי מיידלעך צום רב, וואו זיי האָבען זיך צוריק מגייר געווען און מיט טרעהרען אין די אויגען פער־שוואָרען צו ווערען פרומע יודישע טעכטער און צו הייראַטען יודישע יונ־געלייט. ר׳ משה האָט געמאַכט אַ סעודה און מ׳האָט זיך אָנגעטרונקען לחיים. אין מאָרגען נאָך אין דעם זעלבען אָוועגד האָט מען די צוויי מיידלעך געבענטשט צו ווערען שידוכים מיט פרומע בחורים און זיי זיינען געוואָרען כלות.

אָט אַזוי האָבען זיך צוריק אומגעקערט די צוויי פערבלאָנדזשעטע שעפּעלעך, וועל־כע דאָס לעבען אַליין האָט געגעבען אַ גוטע לעהרע .. („פאָרווערטס")

Zapisujcie się
na członków Ligi Obrony Powietrznej Państwa.

אין פלאַמען פון ליבע און האַס

(88

(ראָמאַן).

— וואָס זאָל איך מאַכען? — האָט קאַרל אַ פרעג געטון.

— איך וועל דאָ אייך איבערלאָזען פאַרשריפטען, ווי איהר דאַרפט זיך נוהג זיין מיט דער קראַנקער, ביז זי וועט זיך נישט דערפיהלען בעסער.

— וואָס הייסט? איהר ווילט שוין מעהר נישט קומען?

דער דאָקטאָר האָט אַ שמייכעל געטון:

— איך בין דאָך נישט קיין רופא פון אַזעלכע חולאת׳ן... מיין ספּעציאַליטעט איז כירורגיע!

ביי די לעצטע ווערטער איז אַריינגעקומען פערעלע, וועל־כער גרעטאַ האָט צו וויסען געגעבען וועגען איהר שוועסטער׳ס קראַנקהייט.

— אָ, הער דאָקטאָר! — האָט זיך פערעלע געבעטען מיט טרעהרען אין די אויגען — טוט, וואָס ס׳איז נאָר מעגליך זי צו ראַטעווען! גאָט ווייסט, וואָס מיט איהר קען געשעהן, ווען איהר וועט נישט קומען!

— כ׳קען אָבער נישט! — האָט קאַלט אָפּגעענטפערט דער דאָקטאָר — די עסטרייכ׳ישע קוילען מאַכען אַן שרעקליכע חורבנות! איך האָב אַ סך פערוואונדעטע, און איך בין קודם כל אַ מיליטער־דאָקטאָר. אין אַמבולאַנס גיב איך הילף סיי רוסען, סיי עסטרייכער, אָבער אויף וויזיטען האָב איך קיין מעגליכקייט און קיין רעכט נישט צו געהן.

דער דאָקטאָר האָט גערעדט זעהר קאַטעגאָריש, אָבער בליינדצייטיג מילד.

ער האָט אָנגעשריבען איינגע רעצעפּטען פון אָנגעגעבען זיי פערעלען.

— פרויען גיבען בעסער אַכטונג אויף חולאים ווי מאַנס ביל! — האָט ער געזאָגט — אַזוי ווי די קראַנקע איז אייער שוועסטער, רעכען איך, וועט איהר זי, ווי געהעריג אָפּהיטען.

דער דאָקטאָר האָט פאַרשעגט אַ קוק געטון אויף יהודית׳ן, וועלכע איז געלעגען אומבעוועגליך, און צוגעגעבען:

— נאָך די מעדיצינען פאַר דער קראַנקער וועט איהר אַזוי גוט זיין קומען צו מיר!

ער איז אַרויסגעגאַנגען.

פערעלע האָט, וויינענדיג געקושט די שוועסטער.

— ניין, שוועסטערל מיינע — האָט זי געשלוכצט — איך וועל דיך נישט פערלאָזען! אָהן דיר וועל איך דאָך נישט קענען לעבען..

די אַלטיטשקע מוהמע האָט אַריינגעשטעלט אין יהודית׳עס צימער אַ צווייט בעט פאַר פערעלע׳ן.

— אַ דאַנק אייך! — האָט פערעלע געזאָגט — ס׳איז אָבער נישט נויטיג. כל זמן יהודית וועט זיין קראַנק, וועל איך זיך סיי ווי נישט לייגען שלאָפען.

דער שווערער צושטאַנד פון דער קראַנקער האָט געדוי־ערט ביז האַלבער נאַכט.

פערעלע איז לעב איהר געזעסען די גאַנצע צייט, נישט אָראָפּלאָזענדיג פון איהר אַן אויג, און געוואַרט אויף דעם מאָ־מענט ווען די קראַנקע וועט זיך אויפוועקען, און זי וועט קומען צו זיך.

לייד׳ער אָבער איז, אַפילו נאָך דעם, ווי זי האָט געעפענט די אויגען, דער בליק געבליבען אַ בלאָנדזשענדיגער, אַ צוטראָ־גענער.

— אָרימע שוועסטער מיינע! יהודית׳ל! — האָט פערעלע אין איהר אַריינגערעדט.

יהודית האָט אָבער גאָרנישט געהערט.

די פיבערדיגע היץ האָט זי געפרעסען. דער קאָפּ און די הענד זיינען געווען צופלאַמט אין אַ העליש פייער, און די פיס, פערקעהרט, זיינען געווען קאַלט ווי אייז.

אַ בתום׳דיגע פרחא איז עס געווען, פערעלע׳ס צו דערוואַ־רעמען אין איהרע הענד דער קראַנקער שוועסטער׳ס פיס.

אין משך פון דער גאַנצער נאַכט, ווי אויך פון דעם קו־מענדיגען טאָג איז יהודית נישט געקומען צו זיך, און קיין איין וואָרט איז פון איהר מויל נישט אַרויס, חוץ דאָס לשון וואָלט איהר אָפּגענומען.

ערשט אויפ׳ן דריטען טאָג האָט זי עפּעס אָנגעהויבען רע־דען פון היץ.

די אַלע שרעקליכע בילדער, וואָס זי האָט אַדורכגעלעבט אין דער לעצטער צייט זיינען פערביי־געגאַנגען פאַר איהר קראַנ־קער פאַנטאַזיע, ווי דהיינו: לעוואַנדאָל׳ס שרעקליכער טויט, דאָס פער׳משפט׳ען לוריע׳ן צום הענגען, דערנאָך קורט, וועל־כען זי האָט אַליין איבערגעגעבען אין דעם שונא׳ס הענט, און וועלכער איז על פי נס ניצול געוואָרען פון אַ זיכערען טויט, דערנאָך — די עקזעקוציע איבער די צוויי ברידער לוריע, און זייערע קללות, וואָס זיינען געווענדט צו איהר.

די דאָזיגע בילדער און זעהענישען האָבען אַרויסגערופען ביי דער קראַנקער מורא׳דיגע קרעמפּען און אַפילו אויסגעשרייען און אָנפאַלען פון שרעק.

עטליכע מאָל האָט זי בעפּרובט אַראָפּרייסען זיך פון איהר געלעגער, לויפען צום פענסטער, מיט דער כוונה אַרויסצוואַרפען זיך אין דרויסען, אָבער פערהאַלטען פון פערעלען פלעגט זי צוריק מאַפּלען אַנידערפאַלען, ווילד רופענדיג:

— וואָרט, וואָרט! איך וויל מיט אייך צוזאַמען שטאַרבען! איך בין אומשולדיג! איך וועל שוין אייך אַלץ זאָגען! שילט׳ס מיך נישט!.. צוליב דעם וועט אָבער אומקומען מיין פאָטער... איך האָב זיך דאָך מקריב געווען, כדי איהם צו ראַטעווען!

פערעלע פלעגט איהר בגוואַלד אָפּרייסען פון פענסטער, און צוריק אַריינלעגען אין בעט, מורא־האָבענדיג, צי איז קאַרל נישט ערגיץ אין דער נאָהענט, צי האָט ער עפּיס נישט געהערט...

(פאָרטזעצונג קומט)

מעבעל | קויפט ניט קיין | מעבעל

מעבעל

בעסער איהר איבערצייגט אייך נישט און מיין

44 מעבעל-געשעפט

גדאנסקא (דלוגא)

טעלעפאָן 62-56

Ch. ŁAZNIK

נור ביי מיר קענט איהר שעהנע מעבעל בעקומען פּרײַזװערט און ביליג.

בעמערקונג: אויך קויף איך פאַרשידענע מעבעל, דיוואַנעס, פּעלצעס, נײַ-מאַשינען, סאַמאָװאַרען, אַנציגער א.ז.וו. איך צאָהל די העכסטע פּרײַזן. קומט און איבערצייגט אייך.

טאַשען קאַלענדאַרען

אויפ'ן יאָהר תרפ"ח-ט

::: זער עלעגאַנטע אויספיהרונג :::

מיט צוגענגליכע פּרייזען

איז צובעקומען אין דער דרוקערײַ פון

י. גרינבערג, לאָדז

וואָסכאָדניא 45. — טעל. 31-90.

רעטשניצע פון דאָקטױרים ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָװענד

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	4—2
ד"ר קערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	12—9½, 5—4
ד"ר שיפמאַן	אונטערלײַב קראַנקה.	1—11
ד"ר לוביטש	הויט- און געשלעכט קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערװען- און גײַסטיגע קר.	6—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12.30
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	1 —
ד"ר בערנבוים	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

[illegible] אַנאַליזען, די ר"ש [illegible], עלעקטריזאַציע, קװאַרץ-לאַמפּע, [illegible] — הײַזער אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריע װערען געמאַכט אַלע אַרט אַנאַליזען, װי אורין, פּלעגמאַ און בלוט. 2120

איינגעפיהרט געװאָרען שטאַרלאַטאָן.

בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געװאָרען א רענטגענאָלאָגישער קאַבינעט

ד"ר זילבערשפּיין	צאָהן-ארצט	2—10
ד"ר לאַזשינסקאַ סמאַראַפּאַלסקאַ	צאָהן-ארצט	7—3

קאָנסטליכע ציין, קראָנען, פּלאָמבען א. ז. װ.

די לעטשניצע איז אויך שבת געעפענט.

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?

פאַרװאָס לויפט יעדער אין ציורע פּיעטריקאָװער 17?

ואמרת אליו, זאָלסטו איהם זאָגען

— צו אין דעם ציורע —

17 פּעטריקאָװער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַװאַדזקאַ 52, װאָס ס'װערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי בילעט לויט'ן אוסטאַװ, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אלע שטעדט און װילאַ, אַפּעלאַציעס, עקספּאָזיציעס, אַרבאַלאַניעס, רעקורסען, װעגען פּעטער און קאַסאַריעס-רעשאַנדרו, בימעס װעגען דירה און אויסגעבער ראַזיסמענע און אין אלע פּאָליציי-בעצירקען, שותּפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראַװניעס, קאַרנע סקראַװעס, װי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפּראַכען.

עצות פון וועגן מיליטער-ענינים

װערט ערטײַלט דורך א מיליטערישען ספּעציאַליסט פון 4-7 אָװ.

רעכט-קאָנסולענט י. מאַנעלע, פּעטריקאָװער 17, זאַװאַדניא 52

שנעל, רעעל און ביליג!

שטיהל געבעטע

פאַרשידענע פאַסאָנען פון גאָבעלין, װי אויך גוט לעדער און מאַראָקאָ-לעדערנע שטיהלען אויף לאַגער אין א גרויסען אויסװאַהל

װי אויך

טאַפּעציר-געגענשטענדע

קאָװעטקעס די נײַעסטע פאַסאָנען, מאַטראַצען אין 3 טהײַלען פון 80, 120 און 150 זל. אויך בעקומט מען בײַ מיר סאַלאָן-גאַרניטורען, אויך ויהר-פאַטעליכעס. װי אויך גאַנדזעלקעס, קאַװע טישלעך, רונדע טישלעך, פעלד-בעטען מיט ספּרינזשינעס, אויך שטיהל צום פאַלטקען. פאַר טאַפּעצירער פאַרשידענע פאַסאָנען פון בעסטען אויסגעאַרבײַטען האָלץ

בעקומט איהר נאָר בײַ —

ג. לעװקאָװיטש, פּאָלנאָצנאַ 5

פּאַדערט איבעראַל

נאָר פאַטענטירטע

פעלד-בעטען

פאַרזעהען מיט דער פאַבריק-מאַרקע

PALMA-PATENT

פאַר העלפט מיר גאַראַנטירען.

אויך שטעהט אויף לאַגער אין א גרויסען אויסװאַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, מאַטראַצען, קינדער-װעגעלעך, שטעקלעך און געבעטע מאַטראַצען.

ביליגסטע פּרייזען! רעעלסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פּרייזען!

לאָדז, פּאָלנאָצנאַ 24.

בעקאַנטמאַכונג.

791

אייער אויסערליכער אויסזעהן

איז א װיכטיגער לעבענס-פאַקטאָר, דעריבער װענדעט זיך מיט אייערע בעשטעלונגען נאָר אין דעם

הערען-שנײַדער-אַטעליער

ז. ראַפּוף, קילינסקא 153

(פראָנט, 2-טען שטאָק)

װאו עס װערען אויסגעפיהרט אַלערליי מענער-גאַרדעראָבען נאָר לויט די נײַעסטע מאָדעלען, װי אויך געצאָלט אויף װעקסלען.

צוגענגליכע פּרייזען.

טליתים-פאַבריק

װעטערבעטונג פון הערנע, האַלב-הערנע און זײַדענע טליתים פאַר ערקרעמער, װי אויך טליתים-קאַנטען און דעמקלעך מיט אויספּעטערונגען, אויך גאַרטלען, שפּאַגיעס און ציצית

צו בעקומען בילינער װי איבעראַל

בײַ א. ה. ציטרינאָװסקי, קאַמיענאַ 1.

אין צוהײַמען װיעדער פּאַרטער. קומט און איבערצייגט אייך! 298

בעמערקונג: ס'װערען אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צו װאַשען.

אַכטונג ה"ה פּריזיערס!

מיין פּאַרטעמאָנעיר-געשעפט איז פאַרזעהען מיט א גרויסען אויסװאַהל פון פאַרשידענע העלנישע און בלומען-מאַסערן צום פּרייז פון 4 זל. אַקילאָ, װעשעמאַל 3 זל., פּיקסיז-7.80, װי אויך אַלערליי פּריזיער-צוגעהערע צו קאָנקורענץ-פּרייזען

J. Drukier

מיט עלטונג

II ZAWADZKA II

קומט און איהר װעט זיך איבערצייגען!

מעבעל

אויך קויפט און פערקויפט

זוואַנעס, פעלצען, נײַ-מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאַמאָװאַרען א. ז. װ. און צאָהלט די העכסטע פּרייזען

א. װייצמאַן, נאַרוטאָװיטש 19

(דזשעלנאַ)

אין מעבעל-געשעפט, (פּרזאָנס-װאָליטשנג שענקעװיטשאַ 25) בײַ מיר איז שטענדיג דאָ פערש. געניצטע מעבעל און געמען צושטאַנד צו פערקויפען. 1338

LEKARZ-DENTYSTA — צאָהן-ארצט

M. KARABANOW

װאָסכאָדניא 31 (אין הויף) טעלעפאָן 59-09

הײַלט, פּלאָמבירט ציהט ציין גאַנץ אָהן שמערצען, קונסטליכע ציין אָהנע גומען און רעפּאַראַטורען װערען שנעל און ביליג אויסגעפיהרט.

נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 8 אין אָװענד. 1195

לעטשניצע פּרייזען. בעראַטונג אומזאָנסט.

װי שפּראַכגאַנישע קורסען

פאַר שװאַכבעגאַבטע און שװערערציהבאַרע קינדער, שפּראַכשטערונגען (שטאַמלען, פּױפּשטױנשען)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערװען-ארצט.

עלעקטריזאַציעס, ליכטבעהאַנדלונגען.

CEGIELNIANA 6, tel. 51-89

נעהמט אָן פון 5 — 7 אָװענד.

Dr. med.

BRAUN

28 פּאָלודניאָװאַ

טעלעפאָן 40-26

צורינגעקעהרט.

ספּעציאַל-ארצט פאַר הויט און װענערישע קראַנקהייטען און מענער-שװעכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (הײַ-זוננע)

נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5 — 8 אָװענד

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צוריקגעקעהרט.

זאַװאַדניא 57 (צעגעלנ.19)

טעלעפאָן 19-94.

ספּעציאַל-ארצט פאַר הויט- און װענערישע קראַנקהייטען, מענער-שװעכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעהמט אָן פון 9—10 פריה און פון 5—8 אָװ. פרויען פון 5—6' ספּעציעלער װאַרטע-זאַל. 603

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, הער און װענערישע קראַנקהייטען, מענער-שװעכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.

נעמט אָן פון 6—9 אין אָװענד.

Dr. med.

W. ŁAGUNOWSKI

הויט- און װענערישע קראַנקהייטען און מענער-שװעכע

42 Gdańska 42

נעהמט אָן פון 9 ביז 10 פריה, פון 2—2[45] נאָכמ. פון 8—9 אָװ.

איז צוריקגעקעהרט.

א מיכטיגער פּערקױפער

זאָלכער װאָס פּראַקטיצירט אין דער דימאַנט- און גאָרדינען, װעשע און װאָל אין דער אַרט בראַנזשע, און די לאַנדעס-שפּראַכען גוט בעהערשט, מיט גוטע רעקאָמענדאַציעס, קאָן זיך מעלדען בײַ דער פירמע

J. FUTERMAN, Piotrkowska Nr. 54.

אָנגעקומען

„MAZOWSZE“ הייזער

טעגליכע פּרייזע

בײַ לודוויג גליק, גדאַנסקא 95, טעל. 21-38

אַגענטען-בראַנזשיסטען אויף לאָדז און װאָיעװאָדזטװאָ װערען געזוכט.

צאָהן-דאָקטאָר

SPERLING

9 POŁUDNIOWA 9

צוריקגעקעהרט

נעהמט אָן פון 10 ביז 1 און פון 3 ביז 6 אָװ.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-ארצט

St. GELBERG

זאַװאַדניא 15, טעל. 31-08

הײַלט גאַנץ פאַרנאַכלעסיגטע ציין און מונד-קראַנקהייטען, צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, הײַלט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעל ער לאַבאָראַטאָריום פון קונסטליכע ציין. נעהמט אָן פון 9—12 און פון 3—7 אָװענד. ביליגע פּרייזען. 1481

דאָנטיסט פון צאָהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָװענד.

פּרייזען ביליגע. [illegible]

לעטשניצע פון דאָקטױרים ספּעציאַליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראָמאָװסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	11-10, 9-[illegible], 6½-[illegible]
ד"ר רושאַנער	הויט- און געשלעכט-קר.	11—10, 2—1
ד"ר גאָלדשפּיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	2-1
ד"ר יוסטמאַן	נערװען-קראַנקהייטען	2—12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	12-10, 5-4
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען- און געבורטס-הילף	1-11½, 6-5
ד"ר מאַנטאַר	כירורגישע-קראַנקהייטען	5-4, 2-1
ד"ר װײַנבערג	אינגערע הערץ לונגען-קר.	1-11, 7-5½
ד"ר סטופּער	רענטגען	12—2, 6-4
א. גראָדזענסקי	צאָהן-ארצט	7—3
נ. ראָזעס	צאָהן-ארצט	9—[illegible]

צאָהן-פּלאָמבירונג, בעלייכטונגען, קראָנען, פּלאָמבען, א. ז. װ.

בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געװאָרען

רענטגען-אינסטיטוט

הײַלונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען-שטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלײַכטונג, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, לעקטריזאַציע, אַלע טעכנישע אַנאַליזען. א קורס פאַר שװאַכער.

אָנמעלדונגען בײַגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען װינטער.

הײַזער אין דער שטאָט.

געפונען געװאָרען

א לעדערנער בײַטעל מיט געלד. אָפּצונעהמען געגען סמ.ים. צו ערפאַהרען אין אַדמיניסטר. פון „נײַעס פאָלקסבלאַט“. 871

א האַנד-זאַכען-מאַשין

אויף 200 נאָדלען מיט אַלע געהעריגע אַפּאַראַטען און בעסטען צושטאַנד ביליג צו פערקויפען. צו ערפאַהרען קאָנסטאַנטינער 18, בײַ לאַופער.

געפונען געװאָרען

א שליסעל

אָפּצונעהמען געגען סמ.ים און אָנאָנס-קאָסטען אין אַדמיניסטר. פון „נײַעס פאָלקסבלאַט“. 870

Dr. med.

A. MAZUR

נאַרוטאָװיטש 44 (רוזשאַנאַ)

אויערן און האַלז קראַנקהייטען, שטימע און שפּראַך-פעהלערן (שטאַמלען א.ז.װ.) נעמט אָן פון 12—2 און פון 6[30]—8[30] אָװ.

ד"ר מעד.

J. SZMERŁOWSKI

פּעטריקאָװער 17, טעל. 7-13

אַקושעריע- און פרויען-קראַנק.

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פון 3—5 און 7-8 אָװ.

[illegible]

אַנאָנסען - פּרייזען: [illegible]

Wydawnictwo „Najer Folksblat“, spółka z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kazimierski
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat“, Piotrkowska 21.